

A BEVÁNDORLÓ

MEGJELEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Szerkeszti: SINGER MIHÁLY.

EGYES SZÁM ÁRA 3 CENT.

VI. Évfolyam. 28. szám.

NEW YORK, N. Y., TRENTON, N. J., PITTSBURG, Pa., KEDD, 1909. ÁPRILIS 6-án.

VI. Year. No. 28.

MAGYAR AMERIKAI BANK.

NÉHÁNY SZÓ E PÉNZINTÉZET NEVVÁLTOZTATÁSÁHOZ.

Említettük lapunk előző számában, hogy a Magyar Amerikai Bank, mely körülbelül másfél év előtt lépett New Yorkban nagy garral életbe, nemzetközi bankká vedlik át.

Minden üzletnek joga van ahhoz, hogy oly irányba terelje működését, amely az ő üzleti érdekeinek a legjobban megfelel s amely iránytól a legtöbb hasznot reméli. Ha a Magyar Amerikai Bank mint ilyen nem vált be, senki nem veheti tőle rossz néven, ha, működési körét megváltoztatva, a nevét is megváltoztatja.

Ezen Magyar Amerikai Bank irány- és névváltoztatásához azonban mégis van szavunk. Van szavunk azért, mert megalapítója, Boros Jenő a lelkesebb ur, azt követelte a magyarságtól és különösen az amerikai magyar sajtótól, hogy a bankot nemcsak mint pénzügyi intézményt, hanem mint hazafias intézményt, mely tisztára azért alakult, hogy magyar célokat folytasson s a magyar gazdasági életnek új lendületet adjon. Boros Jenő ur ezt legalább így hirdette s azt, aki nem állott kötelemre, azt, aki nemcsak szavakat akart hallani, hanem tetteket is óhajtott látni, egyenesen a hazaárulás vádjával illette.

Boros Jenő ur másfél év előtt kihozta a bankot, melynek célja az volt, hogy az amerikai magyar bankigazgatóság. Ezekkel legmélyebben elzárta magát s habár állítólag magyar érdekeket akartak szolgálni, még csak szóba sem állottak azokkal, akik itt Amerikában a magyar érdekek leghivatottabb őrei: a magyar sajtó képviselőivel. Sőt a magyarországi pénzügyi igazgatóság még arra s skandalózus kijelentésre ragadtatta magát, hogy megveszi majd a sajtót, amennyiben a sajtóra szüksége lesz. A Bevándorló volt az egyedüli amerikai magyar lap, mely ezt az épp oly merész, mint sértő kijelentést akkor felhaborodással vizsgálta s szemébe vágta az amerikai magyar sajtó meggyalázójának, hogy mi amerikai magyar újságírók, bár nehéz küzdelmek között folytatjuk hivatásunkat s bár a hírlapkiadás is csak olyan üzlet, mint a banküzlet, vagyunk annyira eszményiek, hogy érdekeket, melyek valóban magyar érdekeknek bizonyulnak, odaadással vagyunk hajlandók támogatni, de megvásárolhatók nem vagyunk.

Boros Jenő ur azonban nyilván mesterének nézte a szóban forgó bankigazgatóságot s biztosra vette, hogy ő bármit tehet, a magyar újságok mégis megfújják érdekében a reklámtrombitát, ha — fizet.

Boros Jenő ur családott; családott legalább annyiban, amennyiben a Bevándorló jön tekintetbe.

Mert mi, amily igaz örömmel üdvözöltük a magyar intézmény létesülését, épp oly erősen követeltük, hogy a bank tegye közzé a magyar gazdasági célok folytatására vonatkozó programját.

Ez nem történt meg soha s így mi a Magyar Amerikai Bankban nem birtunk egyebet látni, csak egy pénzügyi intézményt, melynek nevében ott van a „magyar” szó is. Most ez a szó is kivész s így a bank semmiben sem fog különbözni a többi pénzügyi intézménytől s a magyarságnak csak annyiban lesz köze hozzá, amennyi köze van amerikai

vagy más nemzetiségbeli pénzügyi intézményhez.

A magyaroknak tehát nincsen pénzügyi intézményük, habár számáranyuknál és Egyesült Államokkal létesítendő fontos gazdasági összeköttetéseknek fogva égető szükségünk volna ilyen pénzügyi intézményre. Belátta ezt maga a kormány is, mert épp most egy esztendője Andrássy Gyula gróf magyar belügyminiszter maga hangoztatta egy ily banknak szükséges voltát és sürgette létesítését. Pedig akkor a Magyar Amerikai Bank mint ilyen még létezett s mögötte állottak a magyarországi bankok.

Nem akarjuk kutatni és felsorolni az okokat, hogy Amerika magyarsága miért nem karolta fel kellőképpen a Magyar Amerikai Bankot, holott meg-bizhatóság dolgában volt és van ez a bank olyan jó, mint bármelyik hasonló pénzügyi intézmény. Nem akarjuk felsorolni, habár kézzelfoghatóak. Magyar szempontból feltétlenül sajnáljuk, hogy a Magyar Amerikai Bank mint magyar bank nem vált be. Levonhatjuk azonban ebből azt az örvedetes tanulságot, hogy Amerika magyarsága csak oly intézményeket óhajt támogatni, amelyek nemcsak magyarokat nevezik magukat, hanem működésükkel igazolják magyar voltukat. Ezt kell majd szem előtt tartani azoknak, akik esetleg egy új magyar pénzügyi intézmény létesítésének tervével fognak foglalkozni.

Legkívánatosabb volna, hogy a magyar kormány kövesse az osztrák kormány példáját s ő maga teremtsen meg itt Amerikában azt a kapcsolatot, mely az Egyesült Államokat gazdaságilag összeköti Magyarországgal.

ROOSEVELT A VIZBE ESETT.

A volt elnök halálának veszedelmében.

Gibraltárból kábeltek szombaton, hogy Roosevelt Tivadarral Ponta Delgadán, az Azori-szigeteken, oly baleset esett meg, mely könnyen végzetessé válhatott volna.

Roosevelt ugyanis meglátogatta a várost és egy lenge csónakon törekedett vissza hajóra, amikor egy hatalmas hullám elkapta a csónakot s magát Rooseveltet a tengerbe vetette. Roosevelt kitűnő úszó, de élete mégis egy hajszálon függött. Két matróz azonban megragadta és megmentette a volt elnököt.

A hajó utasai, mikor a börtön átvitték Roosevelt a fedélzetre érkezett, körültekintően és hatalmasan megjelenezték őt.

FÉRJGYILKOS ASSZONY.

A börtönben uralma életmódot folytat.

Tegnap kezdték meg a New York állambeli Lyonsban Sampson Allen Georgia asszony bűnperének tárgyalását. Az asszony azon súlyos vád alatt került a bíróság elé, hogy férjét, Sampson Harryt, tavaly november elsején agyonlőtte.

A gyanu mindjárt az asszony ellen irányult s mivel a terhelő bizonyítékok egyre felszaporodtak, az asszonyt letartóztatták. S most mutatkozott, mily üres frázis itt Amerikában a törvény előtti egyenlőség, ha asszonyról van szó. Az asszony itt minden tekintetben, néha a neveltségig menő elő-

jogokban részesül. Ami azonban Sampsonné asszonynyal, egy férjgyilkossággal vádolt nővel megtörtént Lyonsban, egyszerű arculütése a büntető igazságszolgáltatásnak.

A szép asszonyt dehogyan tartják zárkában fogva. A sheriff magánlakásán tartózkodik mint felette szívesen látott vendég. A lehető legjobb étellel etetik és itatják, bőségesen ellátják mulatózó könyvekkel s ha kedves szótlan, a zongorához ül és ott játszik és énekel.

Ha egy szegény ember zsemlyét lop, hogy éhségét csillapítsa, a legsötétebb zárka sem elég sötét a szerencsétlen számára.

PETROSINO HULLÁJA.

Holnap, szerdán New Yorkba érkezik.

Említettük annak idején, hogy Petrosino József, a new yorki titkos rendőrség egyik feje, Sziciliába utazott a „fekete kéz”, „mafia” és egyéb gyilkos olasz bandák kinyomozására. Említettük azt is, hogy a derek rendőrtisztviselőt ott megölték.

Petrosino hulláját a Slavonia hajón hazahozták New Yorkba. A hajó holnap, szerdán esedékes s így a New Yorkban élő olaszok, mint a new yorki rendőrség nagy előkészületeket tett a hullának ünnepélyes fogadtatására.

A Batteryn fogják a holttestet partraszállítani s onnan ünnepélyes gyászmenetben az olaszok klubjába vinni. A gyászmenetben több mint huszonezer ember fog résztvenni.

A temetés csütörtökön reggel fog megtörténni s azon a new yorki rendőrség teljes díszben résztvesz.

INOG A TRÓN.

Válság fenyegeti a kis Szerbiát. Amint Belgrádból kábeltezik, Szerbiának Ausztriával és Magyarországgal megkötött békeje Szerbiára nézve nem hozta meg a béke áldását. Nagyok most a forrongások a kis Balkán-államban és a forrongások éle Péter király ellen irányul.

Az a párt, mely minden áron háborút akart Ausztriával és Magyarországgal, azzal a tervvel foglalkozik, hogy György urfi, aki a múlt hetekben mondott le trónörökös jogáról, a szerbek kiáltyá kiáltja ki.

A JASONVILLEI ESETHEZ.

Magyarokat kiűldözték a bányatelepről.

Lapunk előző számában vezércikkben mondtuk meg, hogy Indiana államban az amerikai munkások kiűldözték a Bogle-bányából a magyar munkásokat.

Egyes lapjaink ezt akképp fogják fel, mintha az amerikaiak a kiűldözött munkásokban a magyarokat akarták volna megsejteni s most akciót akarnak indítani „a magyar nemzet becsületén megejtett sérelem megtorlására.”

Laptársaink ezzel határozottan túllőnek a célon. Az amerikaiak, mint ezt a múlt számban kifejtettük, nem a magyarok ellen fordultak, hanem a velük versenyző bevándorolt munkások ellen. A jasonvillei eset tehát semmi esetre sem nemzetiségi, hanem tisztán gazdasági kérdés, amelyből kár volna nemzeti ügyet csinálni s ezzel megnehezíteni más magyar munkások helyzetét.

Tudunkkal a nagykövetség már tanulmányozza az esetet s ha már minden áron tenni akarunk valamit, várjuk be ama tanulmányozás eredményét.

ÖNÁLLÓ BANK.

AZ EURÓPAI HELYZET S A MAGYAR TÖREKVÉSEK.

Csakis Ferenc József személyes közbenjárására vették le a magyar országgyűlés napirendjéről az önálló magyar bankot néhány hét előtt, mikor a háború Szerbiával el nem kerülhetnének látszott. Pedig az volt volna az egyedüli alkalom arra nézve, hogy Ausztriát a magyar követelések jogosultságának elismerésére kényszerítsék. Akkor magyar katona kellett az osztráknak, s ha a magyar, amint ezt tervezte, ragaszkodott volna ahhoz, hogy katonát csak az esetre ad, ha viszont Ausztria nem gördít nehézségeket a magyar bank megalapítása elé, akkor ez a kérdés már meg volna oldva magyar értelemben.

Nálunk odahaza azonban a legterüzből ember is annyira lojális, hogy a király kérése kötelező parancs rá nézve, s így Ausztria, mikor már kifogyott minden érvből, utolsó argumentuma gyanánt Ferenc Józsefet küldte Budapestre. Az osztrák ismeri a magyar nemzetnek gyengéjét s ez esetben is jól számított.

Most azonban helyreállott a béke. Nem kell már Szerbiával szemben a fenyegető nagyhatalmat játszani s így Magyarország hozzáfoghat ismét belügyének rendezéséhez, első sorban a bankkérdés megoldásához. És Wekerle Sándor — nem a saját hajlamainak, hanem a kényszernek engedve, — egy vasárnap beérkezett kábelüzenet szerint ismét felutazik Bécsbe, hogy az önálló magyar bank dolgában újabban értekezzen a magyar királlyal és az osztrák császárral. Ennek az értekezésnek eredményét már most megmondhatjuk. Az osztrák császár ráparancsolja majd a magyar királyra, hogy ellenesse a magyar bank megalapítását. És Wekerle, aki maga sem nagy híve a magyar banknak, fog módot találni arra, hogy a nemzetnek a közös bank célszerűbb voltát megmagyarázza. Mi azonban, már amennyiben innen Amerikából a helyzetet áttekinteni bírjuk, azt hisszük, hogy ez egyszer a közös bank eszméje nem igen fog sok hívrőre találni a magyar parlamentben, habár mintha csak a magyar belügyek elintézésének elhatalosítására történne, megint egy nagy feketé örödgőt festenek Magyarországra falára: a szláv veszedelmet.

Bécsből azt jelentik ugyanis, hogy Oroszország rossz hangulatban van, mivel Szerbia megaláztatásában a szlávok elnyomását látja a német elem előnyére. S mivel ez így van, mivel Oroszország tényleg kudarcot vallott a Balkánon, Ausztriának megint kiegészítenie, nagyobbítania kell a hadtestét, hogy egyrészt jelenlegi előnyös pozícióját megvédje s hogy másrészt készületlenül ne találja őt egy esetleges muszka ellenségeskedés.

Nem akarunk ez alkalommal arra kiterjeszkedni, hogy nemzeteknek utóvégre mégis csak akadna a háborúra való folytonos készülődéseknél valamely fontosabb dolgot s hogy különösen Magyarországnak valahára rendbe kellene hozni elhanyagolt gazdasági életét. Csak rámutatni kívánunk arra, hogy az orosz veszedelmre való hivatkozásnak híre megint Bécsből jön s hogy Bécsben hangoztatják megint, miképp a nagyhatalmi állás s az Oroszország felől fenyegető veszély megkövetelik, hogy az osztrák és magyar hadsereg nemcsak a jelen állományban megtartsák, hanem még egyre kibővítsék. Pedig Ausztria

tudja legjobban, hogy Magyarország a reá kivetendő újabb véradót s a felzárporított katonaság tartásának költségeit el nem bírja.

De Ausztria tudvalevőleg ezzel nemcsak hogy nem törődik, hanem éppen azt akarja, hogy Magyarország a saját belügyeivel ne foglalkozhasson. „Európai helyzetet”, mely „valamivel” fenyeget, mindig lehet teremteni. De a magyar államférfiak kötelessége valahára annak beismerésére jutni, hogy nem az „európai helyzet” fenyegeti legveszedelmebben Magyarországot, de fenyegeti a saját helyzetének rendezetlen volta. A bankkérdés kedvező megoldása Magyarországot helyzetének tisztázásához az első lépést jelentené. Ezt a lépést meg kell tenni, akár tetszik Bécsnek, akár nem; akár haragszik a muszka, akár nem.

SONNENTHAL MEGHALT.

A magyar származású nagy német színész.

Bécsből jelentik, hogy ott Sonnenthal Adolf, aki a világ legnagyobb német színésze volt, meghalt.

Sonnenthal Adolf magyar származású ember volt és Budapesten született 1834-ben. Szülei, akik a függetlenségi harc folyamán elszegényedtek, szabót akartak beléle csinálni, de ő erős hajlamot érzett a színészet iránt s ezt a hajlamát érvényesítette. Pokrók-fokra emelkedett, míg végre a bécsi Burg-színház oszlopos tagja lett. Sonnenthal művészte beragadt az egész világot s habár német színpadokon lépett fel mindig, származását soha el nem tagadta.

BUSUL A CZIGÁNY.

Horváth Bélát és társait nem bocsátják partra.

A Brandenburg hajóval érkezett ide Horváth Béla cigányprimás négy barna legény társaságában. Partra azonban nem bocsátották őket. Először azért nem, mert szerződéses munkásoknak nézik őket, másodsor pedig azért, mert nincsen pénzük.

A szerencsétlen emberek, mielőtt kijöttek volna, Kiss Victor south behlelmi barátjukat kérték fel, hogy előlegezze nekik a hajójegyeket. Kiss ezt meg is cselekedte s így a cigányok az ő pénzen utaztak Amerikába. Ez pedig a bevándorlási hatóságoknak nem tetszik s így elhatározta visszaváltatásukat. E határozat ellen a new yorki magyar menház a kereskedelmi miniszterhez felebbezett. A barna legények sorsa tehát még függően van.

ROOSEVELT UTÁNZÓJA.

Albert belga herceg az afrikai vandonba megy.

Brüsszélből jelentik, hogy Albert belga herceg a kongói őserdőbe utazott. A herceg a őserdőn át a Congo folyóig 1500 mérföldet fog gyalog megtenni.

Lipót király eleinte nem akarta megadni a hercegnek az engedélyt az utazásra, de a herceg azzal érvelt, hogy tartozik a népek példát adni a vállalkozási szellemről.

A király meghajolt fiának ez érve előtt s most már utban van Albert az őserdő felé.

Németh János V. CSÁSZARI ÉS KIRALYI KONZULI ÜGYVIVŐ, A LEGRÉGIBB ÉS LEGMEGBIZHATÓBB PÉNZKÖLDŐ ÉS HAJÓJEGYELÁRUSÍTÓ BANKAR AMERIKÁBAN. A HONFITÁRSÁK MINDEN NÉVEN NEVEZENDŐ ÜGYEIBEN LELKISMERETESEN JÁR EL ÉS EZERT MINDENKI TELJES BIZALOMMAL CSAK HOZZA FORDULJON. ÁRJEYZÉSEKÉRT, BORITÉKOKÉRT, VALAMINT MINDEN FELVILÁGOSÍTÁSÉRT IRJON E CZIMEN:

John Németh, Banker, 457 Washington St., New York, N. Y.

MAGYAROK AMERIKÁBAN.

ELŐNYÖS FELTÉTELEK mellett keressünk **ÓVADÉKKÉPES** utazó ügynököket *Pennsylvania, Ohio, Indiana és Illinois* államokban. Csakis oly irni-olvasni tudó honfitársak jelentkezzenek, akik a pontos elszámolás iránt biztosítékot képesek nyújtani. Megfelelő személyek szép és állandó jövedelemre tehetnek szert. Megkeresések az előbbi foglalkozás felmentése mellett így címzendők: *Bevándorló, 327 East 13 street, New York.*

A **FECSŐ ELLEN INDITOTT SAJTÓPÖR VÉGE.** Emeltettük, hogy főt. *Szepessy Gyula* clevelandi római kath. magyar plébános sajtópört indított *Fecső Imre*, a Magyar Napilap tulajdonosa ellen. A pör tárgyalását a múlt héten kezdték meg s már az első napokban annyi sok piszok került a felszínre, mely bizony sem a pörlekedő feleknek, sem a magyarságnak becsületére nem vált. Szerencsére nem tárgyalták le egészen az ügyet, mert a felek kibékültek. A kibékülésre vonatkozólag a következő nyilatkozatot olvassuk a „Napilap”-ban: „A clevelandi Szent Erzsébet hitközség kurátorai és főt. *Szepessy Gyula* ur nevében a Magyar Napilap ellen indított sajtópört a felperes fél visszavonta és megszüntette; mi után én mely sajnálkozással fejeztem ki a történetek felett; az ádlatlan surlódásokat befejeztemnek nyilatkoztam és remélem, hogy a clevelandi katolikus magyarság közt a béke ezzel teljesen helyreáll és mindnyájan zavartalan együttműködésben munkálkodhatunk az amerikai magyarság javára. **FECSŐ IMRE.**”

Ennek a reménynek mi is kifejezést adunk, mert bizony a sok herce-hurca sehogy sem válik előnyünkre. Mert az első betűtől az utolsó betűig aláírjuk mi is azt, amit a Magyar Napilap ír:

„Hej! pedig talán lehetne ez másképpen is! Kívált itt Amerikában, ahol az újság valósággal fontos nemzeti tényező. Mesés szép feladatok megoldása, dicső hivatás teljesíthető ideként a magyar tollforgató. Itt nem kellenék verszárogató kopómunkát végezni; itt nem volna szükséges folytonosan a bűnösök, a véres áldozatok, a halálba hajszolt nyomorultak, a szegény elcsétek nyomába loholni. Az amerikai magyar újságírás valósággal apos-

tolí pálya lehetne! A hazáról kitaszított, megtagadott, magára hagyott árva magyar nép vezetése a puszták kietlenén keresztül a művelődés, összetartás egyenes útján a megelégedés, boldogulás Kánaánja felé. Mikor az író maga csüggedez, már-már lerokkad, hálátlanságot és közömbösséget tapasztal, akkor is odaállani s ott maradni a hazátlan magyarok előtt és azt harsogni feléjük: Dolgozzatok és szeressétek egymást! Tartsatok össze, együtt arassatok és együtt rebegjétek el a hálaimát!... Óh, milyen megihlető, mennyi nagy gyönyörűség, mily apostoli feladat lehetne ez! *De hol van, aki állja? És hol van a nép, amely megértse? Bizony, bizony verhetjük a mellünket mind a két részből. Újságírókat kellene nevelni a magyar munka teljesítésére Amerikában. De népet is teremteni, nevelni kellene, amelynek érdemei irni. Amely megértse és tanulni akarjon; becsüljön és követni tudjon! Népes, lelkes, művelődni vágyó, komoly, büszke, erős akaratú népet!... és az amerikai magyar újságíró mindhaláláig hűségben betölti tisztét!*”

MAGYAR AGGLEGÉNYEK BÁLJA. A farsangnak ugyan már rég vége van, de a magyarságnak mindig vannak újabb ötletei a mulatozáásra. Ez egyszer *dr. Steinberger Márton* agyában született meg egy terv. Jótékony hajlamainál fogva alkalmat akar adni a new yorki magyar lányoknak és özvegyasszonyoknak a férjhezmenetelre: rendezi az — agglegények bálját. Az ötletet doktor eddig ötvenegy magyar agglegényt jegyzett össze, akiket legközelebb vásárra, illetőleg bálba fog hívni. A rendezőbizottság, mely élvezetes különlegességet kíván nyújtani, a napokban fog megalakulni. Az elnök azonban már meg van *Barna Gusztó* személyében, pedig *Gusztó bátyánk* alig fog kötélnek állni, s agglegény marad.

Lelkészek és egyleti titkárok ne feledjék, hogy

KÉTSZÁZ HÍMZETT MAGYAR ZÁSZÓ
hirdeti, hogy az egyedüli megbízható magyar zászló- és jelvénykészítő

Perényi Béla
335 EAST 14th STREET, NEW YORK.
Írjon árjegyzékért és költségvetésért.

EGY MAGYAR FESTŐ SIKERE.
Pittsburgból írják lapunknak: *Király E. József* festő honfitársunk, pittsburgi lakos, már évek óta nagy szorgalommal és sikerrel foglalkozik különösen a legkiválóbb magyar festők műremekeinek művészi lemásolásával. Legutóbb a nagy magyar festőművészek, *Munkácsy Mihálynak* „*Krisztus Pilátus előtt*” című világhírű festményét tette olajban vászonra. E valóban nagy művészi sikerrel készített festmény Pittsburg legelső üzletében, „*McGreery & Co.*” cégnek egyik főkirakatában lett kiállítva. Az amerikaiak állandóan százával tolongnak a kirakat előtt, hogy Munkácsy nagy alkotásának kitűnő másolatát megbámulhassák. Király ur e művével a magyar művészet és a magyar név ismertetésének igen nagy szolgálatot tett.

KARDOS LELEKÉSZ TÁVOZIK COLUMBUSBÓL. *Füleki András*, a columbusi magyar ref. egyházközség gondnoka a következőket írja: Az itteni magyar ref. egyház lelkes, tiszt. *Kardos József* távozik Columbusból. Az East St. Louis-i és St. Louis-i magyar ref. és evang. hívek ez év január 21-én véglegesen meghívták őt lelkészüknek a presbyteriánus egyház támogatása mellett. A hívek már a múlt esztendő elején akarták szervezni az egyházukat, az alakulás azonban mégis csak most történhetett meg. A presbyteriánus egyház a megalakult egyház tulajdonjogát a magyar ref. gyülekezet kezében hagyja. Tiszt. *Kardos Józseftől*, aki Columbusban az amerikai magyar reformátusság egyik leghosszabb templomát alapította és építette, csak sajnálattal válnak meg magyar hívei és angol hitsorsosai. *Kardos lelkész* urnak nagy befolyása volt a városban s a columbusi és környékbeli magyarok ügyes-bajos dolgaikban mindig hozzá fordultak és ő készségesen eljárt az érdekükben. Utódjául az egyház egyhangulag tiszt. *Székely Sándor*, jelenleg uniontowni ref. lelkész urat hívta meg, aki a meghívást el is fogadta.

Tiszt. *Kardos József* ur *East St. Louisban* április 11-én délelőtt 11 óra körül tart a Piggot avenuebeli presbyteriánus templomban áldozással egybekötött istentiszteletet. *Április 25-én* délelőtt 10 óra körül pedig *St. Louisban* a Central Mission kápolnában a Market

Alapítottatt az 1880-ik évben. Együttelt erővel.

JACOB KLEIN
MAGYAR BANKHÁZ, HAJÓJEGY- ÉS KÖZLEKÉZŐI IRODA.
A PENNSYLVANIA VASÚTTÁRSULAT EGYEDÜL MAGYAR FŐÜGYNÖKSÉGE
1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA. 287 SIXTH AVENUE, HOMESTEAD, PA.
DUQUESNE, PA.

KÖLCSÖN PÉNZT az ó-hazába gyorsan és biztosan; a legrövidebb időn belül készíttük a pénz kiutalását igazoló eredeti postal feladó-vevényt.

VESZÜNK ÉS ELADUNK külföldi pénzeket. Peanylandia állam bankházaunk nagy részét mi látjuk el haza pénzzel. Pénzünket elfogadjuk megörzés végett és nagy kamatot; kívánságára elhelyeztük bármely hazai bankban, vagy a Magyar Királyi Pénztárcaképzőintézetben és beszerezünk az eredeti betétkönyveket.

ELADUNK HAJÓJEGYEKET bármely hajóra a hajótársulatok eredeti árára és nagy kiterjedési összeköttetésünkkel fogva utassaink mindenütt a kellő védelemben részesülnek.

JOGI KATONAI, TELEKÖNYVI ÉS HAZAI PERES ÜGYEKBE szakértelemmel, gyorsan és pontosan járunk el.

Írjon árjegyzékért e címre:
JACOB KLEIN
1340 PENN AVENUE, PITTSBURG, PA.

SUSSMAN S. VILMOS
INGATLAN-ELADÁS ÉS BIZTOSÍTÁS.
KÖLCSÖNÖK INGATLANOKRRA.
Telefon: 5522 Broad.
42—44 BROAD STREET, 38—40 NEW STREET,
NEW YORK.

Streeten. Levelek és értesítések e címen küldhetők: *Rev. Joseph Kardos*, Presbyterian Church, Piggot Ave., East St. Louis, Ill.

MOLNÁR LIPÓT HAZAUTAZIK.
Molnár Lipót a magyar bortermelők szövetségének és a kereskedelmi minisztériumnak amerikai kirendeltje április 20-án családjával együtt hazautazik. *Molnár Lipót* ur, aki épp oly bámulatos, mint eredményes tevékenységet fejtett ki a magyar borok terjesztése körül, néhány hónapot fog Magyarországon tölteni s csak augusztus körül fog New Yorkba visszatérni.

HAZA — LÁTOGATÓBA. *Lefkowitz Adolf* ur, a trentoni Lefkowitz Bros. cég elvezető társtulajdonosa, április hó 20-án a „Rotterdam” nevű hajóval Európába fog utazni s huzamosabb időt, mintegy három hónapot szándékozik otthon tölteni. Ezt az időt úgy óhajta magának beosztani, hogy a kellemest a hasznossal egybeköszönjön az otthoni társasággal és azoktól a hívektől fogva magával hozni Magyarországból, mert szeptember hónapban üzletet fog nyitni Trentonban. Nagyszámú jóbarátainak, ismerőseinek és üzletfeleinek és akiktől személyesen nem lesz alkalma elbucsz-

Tárcza.

— SZATÓCSBOLTBAN.
Írta: *Homok.*

Dél van, huzzák a leves-nótát a toronyban, az utca egyszerre megtelik siető emberekkel. A gyárak csendes és szomorú rabszolgáival, kik még a levegő is szótlanok, arczukon pedig a gond sápadt virága disztelenkedik. Ilyenkor van a mi sáros külvárosi tájunknak némi kis hangulata. Mások üres, negyedóra is eltelik, míg végigcsoszog a házak mellett valaki.

A sarkon, közel hozzánk, kis szatóc-üzlet van. Kora reggeltől estvéli harangszóig várja a krajczáros vevőket, akik szintén az uri hajlamu emberek közé tartoznak bizonyos tekintetben, mert olykor felírásra hordják el a portékát. Estvéli harangszókor azután bezáródnak az ajtószárnyak, az öreg remeteszakállu boltos előveszi a bibliát és olvasgatja a már százszor átlapozott bőrkötésű könyvet. Szelid és vallásos ember ez a mi Jónás bátyánk, azonban inkább félelemből zárja be a boltját télidőben ilyen korán, mert hát soha nem tudhatja az ember, kiben mi lakik. Sok a rossz ember, de annál több az éhes ember. Most három-négy gyári munkás után cseng a boltajtó, ezek naponkint benéznek Jónás bácsihoz, mert, azt mondják, hozzá van szokva a gyomruk az ebéd-előtti pohárka papramorgóhoz. A féldeceji rumhoz, vagy törkölypálinkához, mely annál jobb, mennél inkább karmolja az ember mellét. Azután kivesznek a skatulyából két krajczár áru magyarka cigarettát és épp olyan szótlanul, mint amiként jöttek, eltávoznak. Legfőképp annyit mondanak: — Majd szombaton számolunk, Jónás bácsi.

Az öreg rábólintja a fejét és görbe számokat ír a gyűrött papírfüzetbe, hová az adókat jegyzi. Azután megint üres lesz a bolt, az öreg ebédelni kezd, de közben valaki megrugdossa az ajtót a lábával. No, hát ez már

megint ki lehet? Talán valamely eltévedt kutya keresi a gazdáját.

— Dehogy, — mosolyog Jónás — a Pistike, a Széllék unokájuk.
— És felkel a pult mellől, kinyitja a boltajtót, melyen egy arasznyi magasságon emb rke bujik be. A sapka nagyobb, mint az egész gyerek. Vastag kendővel van átkötve a melle és a deréka s a foltos parket-bugyiból kilóg hátul az inge. Az egyik kezében egy üveg van, a másikban pedig öt krajczár.

— Mit hoztál, hékás? — szól hozzá a remeteszakállu ember.
A gyerek meglepődve néz rám, nem mer szólni.
— Add ide... Igy ni... Ötér szilvóriumot... Jó van, Pistike, nőjj nagyra.

S amíg önti az üvegbe a pálinkát, magyarázolgat mondja nekem: — Ebből szokott az öreg Széll inni... Ez az unokája. Olyan, akár az anyja, a Julcsa, mintha csak a szájából kőpte volna ki.
— No, Pisti — nyomja azután a gyerek markába az üveget — el ne ess, mer' akkor ketten háromfelé szaladunk. Érted-e?

A parányi emberke erre sem válaszol, gyanusan néz rám és indul kifelé. Jónás gazda azonban, mielőtt kieresztené, megállítja.
— Várjál, öcskös... Nyisd ki a szád... Igy, hehehe... Egy darab oleó fajta bonbont tett a gyerek fogai közé, aztán utnak indította.

— Látja, szomszéd, ilyen vevőim is vannak. De ezeknek cukrot kell adni, másképp elmennek a másik boltoshoz.
— Odaadja Jónás bácsi a hasznót.
— Hohó! — feleli — nem oda Buda. Annival kevesebb pálinkát adok... Hát... Van a magyarnak esze.

Ismét leül és tovább ebédel.
— Tudja, máma nagyon furfangosak az emberek. Mindent kieszelnek, hogy a másik fejére mázsaszanak. Csak az a jó, hogy feje van az embernek és minden nap tanulhat valamit.

Megint cseng az ajtó. Egy ködmönös paraszt lép be. Kiveszi szájából a pipát és köszön:
— Adjon isten... Ejnye, de jókor jöttem.

— Fogadj Isten... Ide mindig jókor jön a vevő, csak pénze legyen — feleli a boltos és nagy nyugalommal lesimitgatja szája körül a szakállát.
— Éppen öszik az ur.
— Az nem baj, enni ráérünk, csak legyen mit.
— Ugy igaz, csak legyen mit.
— Mit adjak, jó ember?
— Egy pakli négyes dohányt, ha nem röstel.
— Az van... Tessék.

A rossz gunyaju ember ránéz a négykrajczáros pipadohányra és olyan öt-hat másodpercnyi idő múlva azt mondja:
— Ejnye, keröm, ugyan ne ezt adja. A hangja szokatlanul alázatos és az arca is békítősen szelid.
— Hanem?
— Zöld kaczabájosat... Ahhoz vagyok szokva.

— Azt is adhatok, barátom. Mert mivelhogy van... Van itt minden, mint a rossz boltban, csak pénz nincs. A paraszt elmosolyodik. A szelidség mellé a bizalom derüje is felsorakozott most barázdás képére.
— Igy ni, uram, ez lösz az.
A dohányt felveszi a vendég a pult-ról és bütykös ujjával nyomkodni kezdi. Meg-megtapogatja, mint surbankó legény a leányt.
— Nem jó?
— Azt nézöm... Vékonyallom egy kicsit, mintha már kiszóródott volna belőle.

Más ember hasonló körülmények között talán indulatba is jönne egy kissé, a bibliás ember azonban csodálatos nyugalommal elővesz még más négy pakli „zöld kaczabájos” és a paraszt elé teszi.
— Hát nézze, jó barátom, válogasson.
— Ez igen — feleli eltítkolhatóan meglepődéssel a paraszt — most már majd mőgdéputálom.

Jónás eközben megint leül és bezúcsosli a megmaradt levest. Az ember pedig egy csomót a másika után tapogatja, végre egynél megállapodik.
— Ez jó lesz — mondja.
Aztán kibontja a koszacskót és lassan beleszórja a dohányt. Még a papirt is jól megrázogatja, hogy az utolsó porszem is belehulljon. S amíg lelegeti a zsebébe a zacskót, megint megszólal:
— De van még egy kis hiányosságom, uram.
— Mi az?
— Hát egy kis itóka, ha nem röstel adni.
— Hogy restelnék, nézze, máris adom.
— Ugy, ugy... Én meg az árát adom oda.
— A jobbikból?
— Az ötkrajczárosból. Nem tudom, aze a jobb?
— Ehol van-e, jó barátom — teszi az asztalra Jónás gazda az észbontó italt.

A paraszt úgy nyul érte, mint a bűnös a szenteltvíz után. Szinte megmeread a tekintete s az ember egész lényéről vad kéj gyönyöre sugárzik le. Micsoda isteni élvezet ez most. Megmarkolni reszkető ujjakkal a homályos, hideg üveget s a téboly varázslát: a gyújtó, a hirtelen mámorító, tüzes fagyadékok leönteni. Brr... Szinte megreszket tőle a még épen maradt parányi lélek.
— Huh! — sóhajt egy hosszút a paraszt. — Ilyen jót se ittam már régóta.
— Ugy-e, jó?
— Isten bizony, nagyon jó... Meg is jegyzöm a maga boltját, uram, ha erre járok, nem kerülöm el.
— No ne is.
— Adjon még egygyel... Hanem — és most kímélve körülnéz a boltban — ha akadna egy sóskalács, azt is megvenném, mert még ma nem ettem egy falatot se.
— Talán nem idevaló, barátom?
— Hát ami azt illeti, az igazat megvallva, nem idevaló vagyok ugyan, de

most jelenleg itt lakok a városba... Kevés étel kell én nekem, uram, nagyon kevés...
— A városban lakik?
A paraszt bólint a fejével, gondolja, elég erről ennyit beszélni, ehelyett tovább folytatja, amit félbehagyott.
— Röggel két-három pityókával beveszek, aztán délig megvagyok vele. Débe meg, ha hozzá juthatok, ilyen kisüstön főzöthöz-e, akkor egy meg az ételt, akinek köll. Nekem elég egy sóskalács, meg egy pipa dohány.

És ismét elkapta a kis üveg nyakát, hogy egy pillanat alatt kiszorítsa belőle a lelket. Majd utána elnyámogatta a sóskalácsot s mikor fizetett, pipára gyújtott, úgy tett, mintha indulni akarna. Nézett kifelé a párás ablakon. Odakint a hó esett, fehér volt minden.
— Nézze, gazd'uram, van még öt kemény vasam, adjon érte még egy féldecejt... Kutyanak való idő ez...
— Nem lesz sok? — mondja némi részvétellel a remeteszakállu.
— Majd kifujja belülem a hideg... Az ilyen embernek a sok se sok már, uram.

— Nem szeretném, ha baj lenne, mert ez erős pálinka ám, pajtás. Egyet csuklott a paraszt és lemondóan belevágta tenyerét a levegőbe.
— Mi baj lehetne?!
— Az, hogy földhöz vágja kendet.
— Engem! — feleli egyre nehezebben — soha!
És a szeméi lassankint elfátyolosodnak, látszik, hogy két perc alatt fölételezen urrá lett a roskadt test fölött az alkohol.

— Soha! — ismétli erőlködve. — Sipka Tóit nem tötte még csuffá az ital... Hallotta-e az ur valamikor hírét Sipka Tóinak?... A kisteleki Sipkának...
— Hallottam — adja kezére a szót Jónás gazda. — Hogyne hallottam volna. [Pedig dehogyan hallotta.]
— Hát az én vagyok, uram... Ugy nézzön mög, én vagyok a Sipka Tóit. A nagyfuvaros, aki valamikor még a szolgabíróval se cserélt volna. Érti-e, Hogy

a szolga... És a mint a előtt öt erejüket Sipka megüti mabb lé az ember kedik a s eközbe elevened mult kö erősebbe tépett vány.
Látom Ifjus A cs dolgozó kis ház nem a vabbá l lomsz gyerek kaparás sít, a lid es előttem óta se Egy b me do, a mok, a lat és t Mint a szem ez a m te érte láinak lettünk fenn h rasztj czimpe óriás edőn v Sipk retném becüle lek gy laltal Hogy

ni, ezu a — vi

NEM ORSZÁG YORK. Blausté 136 Bi 263 De 305 E 363 F Miss A Gaszma pád, 51 Annie, Mihály, kela M. Viktória Leichtn és Giza lesn Zs [2], 102 Ferencz títis N 1263 R nitz M 1448 S gyi Jár 1545 S bolt G Vinauc 1735 Z gan, pe

MAG Pittsbu város p ter ug azzá, ez Lucskár ban. I kába 20 egy idei meg is Emilián s borbé amely n tevéken s mint rithatát dést fe ért.

CH Tisztele garság ur fogj dorló-t és nevü

GYIL GYART megirtu

ni, ezton mond szives istenhozzadot a — viszontlátásra!

NEM KÉZBEVETHEŐ MAGYARORSZÁGI BEVELEK A NEW YORKI FŐPOSTÁN. Alter J., 74 Blaustein Johanna, 95 Berger Mária, 136 Bisztrau Miksa, 221 Csipos Mrs., 263 Deutch József, 285 Dopater T., 305 Ehling Margit, 935 Franko S., 363 Feller Nikolaus, 396 Fingerhut Miss Anna, 418 Forán Borbála, 458 Gaszmann Vilmos, 489 Gerster Árpád, 515 Goes Martin, 592 Györi Mrs. Annie, 644 Holbner Mimi, 665 Hurlaj Mihály, 751 Katz Menyhért, 791 Kinkela Mrs. Zsófi, 834 Koszofsky Miss Viktória, 856 Kuntler Miss, 892 Leichtman Miss Louise, 936 Lób Ilona és Giza, 968 Mankovitz Szidi, 993 Meles Zsigmond, 1009 Mezey Albert [2], 1038 Morez Miss Ella, 1078 Niesz Ferenc, 1151 Péter Paul, 1189 Puffis Nikolaus, 1225 Renner Simon, 1263 Rossmann Miss Klára, 1328 Spanitz Miss Izi, 1390 Segelstein E., 1448 Schlessinger Miss M., 1478 Szilágyi János, 1512 Schodits Miss Vilma, 1545 Seohse Palezer [2], 1595 Teholt Georg, 1619 Uhojic J. G., 1633 Vinaver Lisbeth, 1655 Walter Franz, 1735 Zelenák Veronka. E. M. Morgan, postamester.

MAGYAR VÁROSI PÉNZTÁROS. Pittsburgban magyar ember lett a város pénztárosa. Magee polgármester ugyanis Edlis Adolft nevezte ki azzá, ez pedig magyar ember. Nagy-Lesknán, Ungmegyében született 1860-ban. Iskoláit is ott végezte. Amerikába 20 éves korában vándorolt ki s egy ideig New Yorkban dolgozott, hol meg is nősült, feleségül vevén Lehman Emilát. Pittsburgba 1888-ban ment s horbély felszerelési üzletet nyitott, amely ma is szépen virágzik. Régióta tevékeny részt vesz a politikai életben s mint a republikánus pártjának tántoríthatatlan tagja, most is nagy munkát fejtett ki Magee megválasztásáért.

CHICAGOI KÉPVISELŐNK. Tisztelettel értesítjük Chicago magyarságát, hogy RONYECZ JÁNOS ur fogja ott képviselni a „Bevándorló”-t. Előfizetési díjakat felvehet és nevünkben nyugtázhat.

GYILKOS ÉS GYUJTOGATÓ MAGYART ELFOGTAK. Annak idején megírtuk, hogy a nyitramegyei Zsit-

nik Gáspár, mivel felesége nem akart neki pénzt adni, karbolsavval leöntötte őt is, a gyermekét is s azután rájuk gyújtotta az ágyoneműt. A szerencsétlenül a sérülésekre belehalt. Zsitnik megszökött, most azonban elcsípték Philadelphában. Valószínűleg visszahozzák New Yorkba.

KÉRELEM A JÓ SZIVEKHEZ. A múlt év szeptember 7-én egy önkényeskedő rendőr ártatlanul megta-madta és revolverével megsebesítette a Connellsvilleben, Pa., lakó Malomka István honfitársunkat. A bíróság a rendőrt csak csekély büntetéssel sújtotta, szerencsétlenül járt honfitársunk pedig azóta a kórházban fekszik és ha életben marad is, de munkaképes ember nem lesz belőle soha s hitvese és hat apró gyermeke pedig kenyérkereső nélkül nézhetnek az élet nyomorúsága elé. Nincs kenyérkeresőjük, nincs vagyonuk és magyar testvéreink, a ti jó szívetek ajtaján kopogtatva, kérünk benneteket, hogy ne hagyjuk ezt a szerencsétlenül járt honfitársunk szegény családját elveszni. Karoljuk fel őket és jószívű adományainkkal nyújtunk kenyeret az éhező gyermekeknek s töröljük le arcukról a fájdalom és szenvedés keserű könyeit. A felebaráti szeretet szent nevében felkérjük tehát tisztelt honfitársainkat, hogy szerencsétlenül járt honfitársunkat, Malomka Istvánt, és még szerencsétlenebb családját szíves adományainkkal kegyeskedjenek támogatni. Adjunk kenyeret az éhező gyermekeknek! Minden adomány erre a címre küldendő: Plébániahivatal, Box 710 Connellsville, Pa. Az adakozók nevei hirlapilag nyugtázva lesznek. Mindenkit érhet baleset, segít-sünk hát egymáson! Adjatok, amit adhattok! Minden legcsekélyebb adományért is hálás köszönetet mondunk. A segélygyűjtésre alakult bizottság: Fényes Lajos plébános, ifj. Bak János, Brutoszky Imre, Dienes János, Jostyák József, Jászay Gyula, Koleszár István, Krájnyák Pál, Kótyuk Sándor, Molnár Dániel, Olesváry Lajos, Spisák Pál, Tóth József, Vizi János, Viszlai János.

gyar embernek azért a gyűlölni való faji tulajdonságáért, mely tele van göggel, ostobasággal és oly gyorsan változik, mint a legmegbizhatatlanabb szeszélyes áprilisi idő. Szegény népem, szegény magyar népem, nehéz és kitartó igyekezet, hosszú, becstelens munka árán valamennyire felkapaszkodtok néha a jólét gyenge fájára, azonban csakhamar elveszítitek a józanságotokat, urnak képzeltek magatokat és fejfel buktok bele a romlásba.

Hej, Sipka Tóni, te vén gézengúz, te is ebből a fajtából való vagy. Valami kor régen, hosszú erős székkel indultál el a faluból, hogy fél napi járóföld-re bekocogj a kármás városba és onnan hozd el nekünk mindazt, amire a falu népének szüksége van. Pütyü-részve, gondtalanul szaladtál végig homokjáró, telt szügyü lovaiddal az illatos, himes mezőkön és az ábrándos, akárhányszor szines, nagy virágbokré-tát rejte az ülésládban s a te bánu-latos jó koponyáddal egy egész kis-boltra való portékát összevásároltál. Akkor még nem tudtál írni, talán ma se ismered az ábc-ét, csak a fejed-be szedted, hogy a sarki boltosnak há-rom ekevasat, két süveg fehérzokrot, egy mázsa konyhasót, öt pakli kocsi-kenőcsöt, gyufát, ostorvelet kell hoz-nod, a másiknak meg más öt-hat féle árut, a parókiára ezt, amazt, a jegyző urnak szintazonképpen egy egész hét-re való fűszerszámot, az első, hátulsó meg a jó Isten tudja, melyik szom-szédnak mi mindent kellett kihozni a gazdag, a czifra, a mindenben dusla-kodó városból. És hogy a mindezekért való járandóságot a pénzt valahogy össze ne keverd, egyik felekezetnek a bankóit a strimfiszárba, a másikét a kislajbi zsebbe, a harmadikét másóvá rejtetted el, mert csak így volt töké-letes az emlékezeted. Micsoda becste-les, szép munkát végeztél te irástu-datlan, keményfejű parasztnak, akkor, abban az időben, melynek rég letűnt még az alkonyatja is. Összekötötte a te szorgalmas, igaz munkád az Alföld

ELŐFIZETŐINK. Kellmetlenség elkerülése céljából minden héten e helyütt nyugtázuk a „Bevándorló”-ra való előfizetéseket. A ki az egyik héten akár ügynöknek, akár posta után fizetett s a fizetést követő számban a megtörtént fizetésről nem találja e rovatban a nyugtát, a saját és a lap érdekében cselekszik, ha a mulasztásról bennünket haladéktalanul értesít.

Egész évre fizetett South Lorainben Pandy István, Székely Károly; Trentonban főt. Laurisim Kornél; Chicagóban Dicker Zoltán; Yonkersen Michalovné, Szecske Pál, Ferencz József; Cartereten Csonka Imre; Columbusban Kozma Sándor, Philadelphiában Iko Bertalan; South Riveren főt. Kubinyi Victor, Beza Ferencz; New Brunswickon Kolumbár István.

Félévre fizetett New Yorkban Krausz Sárika; New Brunswickon Fabók Vince, Juronits József, Boczko Gyula, Fazekas Károly, Dévay Imre; Detroitban Varga István, Békey Béla; Yonkersen Majoros A., Oláh Mihály, Laczko N., Péter Imre, Molnár László, Gombár Juliska; St. Clairon főt. Artimevics Emil; Passaicon Tar Sándor; Cartereten Magosy N.; Perth Amboyban Hahn M.; Murray Cityben-Cságó Károly; Mount Hopeon Piszer József; South Riveren Grumán Imre, Csipő Lajos, Farkas Samu, Hollander H.; Philadelphában Szalay Pál; Magyarországon Budapesten öz. Thury Jánosné; Nagyberzsen Artimevics Gyula; South Bethlehe-men Czauu Mátyás.

ELNÉMULT MENYECSEKÉK. Aki a felesége nyelvét keresi.

Mihály gazda még jóformán a mezesheteit élte, midőn szép, fiatal felesége, miért, miért nem, egyszerre csak elnémult, vagyis amint a kunok mondják: mögkukut. Azt tartják, hogy az ilyen hirtelen támadt asszonyi hallgatagságnak nincs orvossága. De Mihály gazda ezt nem tudta s így mindent elkövetett, hogy a menyecskét megszólaltassa. Am hiába-való volt minden igyekezete. Ekkor aztán azt gondolta magában, hogy

Aki a husvéti ünnepekre KITÜNŐ JÓ MAGYAR BORT ÉS PALINKÁT AKAR BESZEREZNI, AZ KÜLDJE BE RENDELÉSET már most A MAGYARORSZÁGI BORTERMELŐK ORSZÁGOS SZÖVETSEGENEK NEW YORKI KIRENDELTSÉGEHEZ. Levélzím: Leopold Molnár, Pres., 200 EAST 10th ST. NEW YORK. Állandóan raktáron tart Magyarországból importált asztali- és csemegeborokat, Szamorodni és Tokaji bor, Szilviumot, Borovicskát, Cognacot, pezsgőbort és kitünő magyarországi likőröket.

FÉRFIAK! Kik ifjúkori könnyelműség és természetellenes kicsapongás szomorú következményeit érzik, ne esnek kétségbe, mert van még segítség, mely ezen bűnös betegség következményeitől megszabadít. Kétségtelen, hogy ezen csunya szenvedély a legborzasztóbb betegségeknek lehet okozója; hátréncz-sorvadás, tüdővészre való hajlandóság, az idegbajok hosszú sorozata egész a tébolydíg. Nem is követnek el a csoda-professzorok és humbugdoktorok annyi csalást senkivel sem, mint e szenvedély szerencsétlen áldozataival. E helyen is figyelmeztetünk mindenkit, hogy lépre ne menjenek ilyen csalóknak. E szerencsétlen szenvedély első következménye az öntudatlanul jövő magómlés, eleinte ritkábban, majd sürűbben. A szem beesett, kék gyűrűs lesz, majd gyakori féltékenység, évtárgytalanság, álmátalanság és idegesség gyátrik a beteget. Ezen bajok ellen egyedül szer a MERSITS-féle SATURNIN. Ezen szer már néhány adag után megszünteti a magómlést és az elvesztett erőt visszaadja. A SATURNIN megszünteti a felelmet, a régi életkedv és önuralom visszatér és a beteges külszint egészséges arcszín váltja fel. 1 üveg SATURNIN ára magyar utasítással 1 dollár, postán küldve 1 dollár 10 cent. Egyszerre rendelve 3 üveg 2 dollár 50 cent. Postán küldve 2 dollár 75 cent. Posta-megrendelésre az ár előleges beküldésével (pénz, bélyeg, vagy money order) történik titoktartás mellett. Egyedül kapható és megrendelhető a CLEVELANDI VÖRÖS KRESZT (RED CROSS PHARMACY) első magyar gyógyszerboltból. Levélét cizmeze magyarságon így: „VÖRÖS KERESZT” MAGYAR GYÓGYSZERTÁR, 8901 BUCKEYE RD Cor., 89th ST., CLEVELAND, O. Irjon még ma a most megjelent „HASZNOS TANÁCSADÓ” című könyvrért. — INGYEN KÜLDJÜK MEG. —

még tesz egy kísérletet s ha annak sem lesz eredménye, hát akkor inkább...!

Másnap tehát nem ment munkába, hanem mindjárt reggelizés után neki-állt a kihúzás asztalnak, s mindent kiforgatott belőle, bizony nem nézte, ho-va. Hasonló sors érte a nagy ruhás-ládáját is, ennek a tartalmát meg ép-pen a szoba közepére kitérgetette s ott turkált benne, közben dörmögte: — Meg kell találnom, ha az egész szobát tüvé teszem is!

A menyecske csak nézte egykedvűen a felfordulást, mindössze is a száját még csak összébb szorította.

Mihály ekkor a fiókos szekrényre kerítette a sort, ebben voltak a felesé-ge ruhaneműi is.

Az igazat megvallva, itt egy kissé gondolkozóba esett. Mázor is kutatótt ő már ilyen ne nyul hozzá a hol-mik között, midőn legénykorában az édesanyja sublódjában dohánylevelet keresett; de mindig nagy patália kö-vette ezt a kutatást, mivelhogy a gon-dosan összehajtogatott ruhaneműeket sohasé tudta úgy visszarakni, ahogy voltak.

Ámde hiszen most nem dohány, ha-nem más valami után kutat, amit meg kell találnia, ha ég-föld összeszakad is.

Hát amolyan fináncz szakértelem-mel éppen készült feladni az elsőnek kirántott fiókot, midőn hirtelen villon ragadták gyöngéd nő kacsók: — Mit keresel, Miszi? [A menyecske selypített.] — A nyelvedet! — kiáltá fel Mihály unjongó örömmel, — no, de csakhogy mögván! * * *

Ime egy másik eset. Egy szegény kunember összezördült élete párjával, aki aztán konok hallgató-sába merült. A szegénynek az élet e nehéz óráiban is kinosabb a helyzete, mint a gazdagnak; de talán a kibékülést éppen ez sietti. A háborus fele-ket itt nemcsak, hogy egyetlen szük kis szobára vannak kárhóztatva, ha-nem a legtöbb esetben egy közös fek-helyre is.

A kunember tehát azt cselekedte, hogy előteremtőn valahonnét egy szál deszkát, azzal az ágyat kétfelé rekesz-tette.

— Ha te úgy, én meg így. A menyecske valóban nem minden aggodalom nélkül nézte a műveletet. Később azonban oly eredetinek találta a gondolatot, hogy a nevetés kezdte csiklandozni.

De nem így a férjúrám! A hideg deszka, meg a szűkre szabott fekhely, keserves állapotot teremtett számára. Átkozta a határozatlatnak még a gon-dolatát is. Hanem azért csak adta, mintha édesdeden aludnék. Am egy hatalmas tüszentes elárulta.

— Egészségére! — mondta az asz-szony, miután a nevetést nem bírta tovább visszafojtani. — Igazán, szivedbű kívánod? — Abbu! — Akkor ki ezzel a deszkával!

FIGYELEM! Hódinka Tivadar dr.-t többrendbeli visszaélések elkövetése után elbocsátottuk. Sem előfizetési, sem hirdetési díjjak fel nem vehet. Aki neki fizet, a saját kárára teszi.

„A BEVÁNDORLÓ” kiadóhivatala.

JÓ KERESETHÉZ juthatnak irni-olvasni tudó, óvadékké-pes magyar emberek. A „Bevándorló” keres ugyanis ELŐNYÖS FEL-TÉTELEK mellett utazó ügynököket Pennsylvania, Ohio, Indiana és Illi-nois államokban. Csakis olyanok je-lentkezzenek, akik a pontos elszámó-lás iránt biztosítékot tudnak adni. Minden levél az előbbeni foglalkozás megnevezésével így czimzendő: Beván-dorló, 327 East 13 street, New York.

NÉMETH JÁNOS, bankár, v. cs. és kir. konzuli ügyvivő, kiról amerika-szerte mindenki tudja, hogy 30 évi működése alatt mindig honfitársai ér-dekében fáradozott, legujabban ismét egy oly dologgal lép az amerikai ma-gyarság elé, mely a legszelebb kör-ben érdeklődést fog kelteni. Gondos munkát és tekintélyes költséget nem kimélve, kiadta az Egyesült Államok és Canada legujabb térképét. Ezzel kapcsolatban egy Hasznos Utmutató-t is szerkesztett, mely minden kérdés-ben felvilágosítást és hasznos tanácsot nyújt. — A hazai kivándorlási és itteni bevándorlási törvényekkel is-merteti meg az olvasót, utmutatással szolgál hazai katonai ügyekben, va-lamint az amerikai polgárjog elnyerésé-re nézve; érdekes adatokat közöl az Egyesült Államok lakossága, termelé-se és vagyoni állapotáról és számtalan más olyan dolgot tartalmaz, mely nemcsak érdeklődést kelt az emberben, hanem minden ügyben hasznos és ér-tékes tanácsokkal is szolgál.

E csinosan kiállított Térképét és Hasznos Utmutató-t minden honfitár-snak ingyen küldi meg Németh János, ha eziránt hozzá írnak és postaköl-t-ségre 2 centes bélyeget küldenek. Irjanak ezért így ezimen: JOHN NÉMETH, banker, 457 Washington street, NEW YORK.

SZABADALMAKAT Kicszközöl bel-és külföldön s azok eladását és értékesítését közvetíti Herzog Zsigmond az Egyesült Államok szabadalmi hivatalá-ban bejegyzett szabadalmi ügyvivő és a bu-dapesti kir. műegyetemen végzett okleveles mérnök. 116 NASSAU STREET, NEW YORK. Este és vasárnap 955 Second Ave.

a szolgabíróval!... És a hangja egyre keményebb lesz, mint a berugott embereké, akik, mielőtt összeszénének, kiadják az utolsó erejüket is. * * * Sipka Tóni!... Hej, hej!... A név megütö a filemet s a lelkem legfino-mabb hurját rezdíti meg... Nézem az embert, aki most bágyadtan leeresz-kedik a félig telt kukoriczás zsákra s eközben egy rég letűnt aranyos kor elevenedik meg előttem... Előtör a mult ködéből ez a szép kor és egyre erősebben domborodik ki, mint meg-tépett felhők közül a ragyogó szivár-vány. Látom a falut. Ifjuságom álmainak egykori helyét. A csendes fészket, ahol lassu gon-dolkodású emberek élnek és az apró kis házikók nem a esillogásukkal, ha-nem a tisztaságukkal hivalkodnak. To-vábbá hallok a messze elhallatszó ko-lompaszt, az ostorpatogatást, a kanász-gyerekek eles, riogató hangját, a kutya-kaparisókól viacsorgó csek csaholá-sát, a reggeli misére hívó harang sze-lid esengését. Majd pedig feltáru-l előttem egy ragyogó világ, aminőt az-óta se láttam. Egy fenséges kép... Egy hüübajos látomány... Sima, sely-mes mező, a háttérben fiatal akáczer-dő, a fűszálak közt tarka virágzír-mok, a lombok aljában félhomály, il-lat és madárdal... Mintha szines lepkeszárny vibrálna a szemem előtt, olyan szép és kedves ez a multból átszűrőmlő emlék. Szin-te érzem a szélmalom nyikogó vitor-láinak az erejét, aminőt elsunhan mel-létünk s a következő perczben már fenn hordja a levegőben a vásott pa-rasztyereket, aki szilajszágból bele-czimpszekedett a vitorlászárnyba s az óriás cigánykerék után ismét a föld-dön vihogott a másik perczben... Sipka Tóni, Sipka Tóni!... Sze-retném megszorítani a kezedet a régi, becstelens életedért s azután szeretné-lek gyorsan eltaszítani magamtól utá-lattal és megvetéssel. Okom van rá. Hogy miért?... Megmondom. A ma-

gyar embernek azért a gyűlölni való faji tulajdonságáért, mely tele van göggel, ostobasággal és oly gyorsan változik, mint a legmegbizhatatlanabb szeszélyes áprilisi idő. Szegény népem, szegény magyar népem, nehéz és kitartó igyekezet, hosszú, becstelens munka árán valamennyire felkapaszkodtok néha a jólét gyenge fájára, azonban csakhamar elveszítitek a józanságotokat, urnak képzeltek magatokat és fejfel buktok bele a romlásba.

szelid római közé elrejtett alvó kis fa-luskát a várossal. A te mesterséged, a lelkednek az a ritka, erős akarata láthatatlan hidat vont a mértföldek fölött s te, a kis falusi kereskedelem mozgó postája és közvetítő eszköze minden hiányosságot pótolni tudtál. Azután fordult a kerék, a józon Sip-ka Tóniból nagyfuvaros lett, a gőg, a büszkeség, a képzelődés felszállt az egészséges paraszt elémre és elfogott a hiúság, az urhatnáság és az ostoba henezegés. Megmutattad, hogy mi van a kislajbiban belül. Kinyitottad a nagy huregyellárist és egyszer — hallottuk, híre jött hozzánk a városba — bemen-tél a vidéken egy nagy tükörűveges kávéházba. Ott azt mondták: — Talán eltévesztette az ajtót, bá-esi? Te pedig, te vén róka, sértődve kér-dezted: — Miért? — Mert ide csak urak járnak. — Urak!... Hát én mi vagyok, kutya?... Az az ur, akinek pénze van!... És, hogy megmutasd, hogy neked van igazad, leültél a márványasztal mellé, bort hozattál, finomat, drágát, aminek azelőtt híret se hallottad. S hogy bekoronázz: kihuztál a nagy bu-gyellárisból egy százas bankót s azzal gyujtottad meg a „nyakkendő”-s zí-vart. Aztán dőltyösen, csuf győzelmi mámmorral vágtd a pinczér szemé kö-zé: — Ezt tegye meg az ur! * * * A rongyos ember azután kiissza a palinkát és rágyujt. Menne, de előbb megtapogatja a zsebeit, hogy van-e még valahol egy kis hangtalan papé-ny. Egy darab tizfilléres. Egy pará-nyi megváltó, mely most száz forint értékű gyönyört szerezhetne neki. De nincs... Nincs, nincs... Kezet nyujt a remeteszakállu embernek és elmegy. Az utcáról még visszazsáll a hangja. Dalol. Valami régi, öreg nótát dudol és billeg a havas tton, mint akinek legjobban rendben van a szénája.

gyar embernek azért a gyűlölni való faji tulajdonságáért, mely tele van göggel, ostobasággal és oly gyorsan változik, mint a legmegbizhatatlanabb szeszélyes áprilisi idő. Szegény népem, szegény magyar népem, nehéz és kitartó igyekezet, hosszú, becstelens munka árán valamennyire felkapaszkodtok néha a jólét gyenge fájára, azonban csakhamar elveszítitek a józanságotokat, urnak képzeltek magatokat és fejfel buktok bele a romlásba.

szelid római közé elrejtett alvó kis fa-luskát a várossal. A te mesterséged, a lelkednek az a ritka, erős akarata láthatatlan hidat vont a mértföldek fölött s te, a kis falusi kereskedelem mozgó postája és közvetítő eszköze minden hiányosságot pótolni tudtál. Azután fordult a kerék, a józon Sip-ka Tóniból nagyfuvaros lett, a gőg, a büszkeség, a képzelődés felszállt az egészséges paraszt elémre és elfogott a hiúság, az urhatnáság és az ostoba henezegés. Megmutattad, hogy mi van a kislajbiban belül. Kinyitottad a nagy huregyellárist és egyszer — hallottuk, híre jött hozzánk a városba — bemen-tél a vidéken egy nagy tükörűveges kávéházba. Ott azt mondták: — Talán eltévesztette az ajtót, bá-esi? Te pedig, te vén róka, sértődve kér-dezted: — Miért? — Mert ide csak urak járnak. — Urak!... Hát én mi vagyok, kutya?... Az az ur, akinek pénze van!... És, hogy megmutasd, hogy neked van igazad, leültél a márványasztal mellé, bort hozattál, finomat, drágát, aminek azelőtt híret se hallottad. S hogy bekoronázz: kihuztál a nagy bu-gyellárisból egy százas bankót s azzal gyujtottad meg a „nyakkendő”-s zí-vart. Aztán dőltyösen, csuf győzelmi mámmorral vágtd a pinczér szemé kö-zé: — Ezt tegye meg az ur! * * * A rongyos ember azután kiissza a palinkát és rágyujt. Menne, de előbb megtapogatja a zsebeit, hogy van-e még valahol egy kis hangtalan papé-ny. Egy darab tizfilléres. Egy pará-nyi megváltó, mely most száz forint értékű gyönyört szerezhetne neki. De nincs... Nincs, nincs... Kezet nyujt a remeteszakállu embernek és elmegy. Az utcáról még visszazsáll a hangja. Dalol. Valami régi, öreg nótát dudol és billeg a havas tton, mint akinek legjobban rendben van a szénája.

gyar embernek azért a gyűlölni való faji tulajdonságáért, mely tele van göggel, ostobasággal és oly gyorsan változik, mint a legmegbizhatatlanabb szeszélyes áprilisi idő. Szegény népem, szegény magyar népem, nehéz és kitartó igyekezet, hosszú, becstelens munka árán valamennyire felkapaszkodtok néha a jólét gyenge fájára, azonban csakhamar elveszítitek a józanságotokat, urnak képzeltek magatokat és fejfel buktok bele a romlásba.

Hazai dolgok.

Megőrült rendőrfelügyelő.

BUDAPEST. Bossányi Elemér rendőrfelügyelő, aki a nyugati pályaudvaron teljesített szolgálatot, hirtelen megőrült. Az utóbbi időben már észrevették rajta, hogy nem normális; buskomor lett, magába mélyedt és hivatalos kötelességét is elmulasztotta. Minap délelőtt hirtelen kitört rajta a téboly. A nyugati pályaudvaron volt s egyszerre úgy kezdett viselkedni, hogy az állomásról betelefonoztak a főkapitányságra, ahonnan rendőrorvost küldtek ki hozzá. A rendőrorvos konstataciója, hogy a szerencsétlen ember súlyos elmebeteg, mire bevitték a Schwartzler-féle elmeegógyintézetbe. A szerencsétlen felügyelő előjén, Koloscsa Gyula rendőrfelügyelő néhány hónapja szintén kitört a téboly s ekkor helyezte a főkapitány a nyugati pályaudvarra Bossányit.

Halál a csóktanyán.

BUDAPEST. A szalonban a vakzenész verte a zongorát, riktó, lenge ruháikban táncoltak a leányok, némelek halkán énekeltek, egyik sarokban süttögtak, a másikban csókok csattantak, a hangulat olyan volt, mint így éjjel az örömtanyán lenni szokott. És ekkor belépett a szalonba egy elegáns fiatal ember. Arca komor, felült volt. A leányok vigan kiáltották feleje:

— Szervusz, Feri!

A fiatal ember azonban mogorva maradt s a ház egyik hőlgye után keredősködött, akibe már régen szerelmes. A fiatalember erre egy Welcher Irma nevű leány szobájába vonult. A leány az ágy szélére ült és vacsorázott, a fiatal ember pedig izgatottan járkált a szobában. Keserűen panaszkodott, hogy olyan leányba szerelmes, aki ily házban él, aki mindenki és akin nem tud segíteni. A leány vigasztalni próbálta és tovább vacsorázott. Egyszerre a fiatal ember revolvert rántott elő és föbelőtte magát. Azonnal meghalt. A rendőrség egy indexet talált nála, abból megtudták, hogy Gózonny Ferenc huszonkétéves orvostanhallgató és hogy Gózonny Sándor nagykanizsai törvényszéki bíró fia. Egy levelet volt a zsebében édesapjának címézve. A levelet nem bontották fel és így nem lehet tudni, mit ír benne.

Merénylő tüzoltó.

BUDAPEST. Záborszky István tüzoltó már régebben viszonyt folytatott Zimmermann Paula harminczöt éves rendőri felügyelet alatt álló leánnyal. Minap éjszaka is együtt voltak. Vacsoráztak, azután Ridnyovszky István és Varga Sándor tüzoltók társaságában elmentek a Baross-terem levő Muzsa-kávéházba. Éjfélutánig mulattak. A dárió után Záborszky karonfogta a leányt, de az elugrott és Vargába kapaszkodott. Záborszkyt meglepte a dolog s megkérdezte a leányt: — Hát nem akarsz velem jönni? — Nem! — válaszolta a leány határozottan. — Erre Záborszky revolvert rántott elő és kétszer Zimmermann Paulára lőtt. Az egyik golyó a leányt balkezén sebezte meg. Záborszky ezzel nem elégedett meg, hanem a revolver fogójával fejbeverte a leányt, akit a mentők súlyos sébével a Rókus-kórházba vittek, Záborszkyt pedig a rendőrség letartóztatta.

Az íjedős korrektor.

BUDAPEST. Revolverdurranás verte fel minap éjszaka a Német-utca esendjét. A golyó Löwy Zsigmond bérkocsitulajdonos taláta, aki gyanútlannal hajtott végig az utcán kétfogatu kocsijának a bakján. Egy ácsorgó ember állotta utját a kocsint közepén s hiába hopp-hoppolt, nem akart kitérni. Löwy lassan félrekarnyarította a lovakat és rászólt az idegenre:

— Menjen a pokolba, majdnem elgázoltam, lumpfáter.

Az idegen nem válaszolt, ellenben a gyalogjárón visszaküldött egy idősebb ur, majd revolvert is rántott elő és Löwyre lőtt. A golyó átfurta a bérkocsis kalapját és a fejét erősen horzsolta. A merénylőt bekisérték a főkapitányságra, ahol a következő érdekes vallomást tette:

— Halálom félelmében használtam fegyvert. Nemrég egy bérkocsis minden ok nélkül megtámadott és az ostorával úgy elvert, hogy napokig feküdtem az ágyban. Azt hittem, hogy ma is így akarnak velem tenni. Kétszer

is szótam a bakon ülő embernek, hogy vigyázzon, mert a kitérésnél úgy látszott, hogy rám akar hajtatni; de nem is vetett ügyet a kiáltásomra. A 16 feje közvetlenül mellettem volt, amikor ijedtemben revolvert rántottam és elsütöttem.

Az íjedős természetű ember, László Dezső negyvenöt éves, nyugalmazott nyomdai korrektor, valóságos reszketett és görcsösen sirt, amíg vallomását akadozva elmondotta. A rendőrség megállapította, hogy üldözési mániában szenved és mindenütt rémeket lát. Lászlót gyilkosság kísérlete címén letartóztatták; valószínű azonban, hogy mindjárt szabadon bocsátják, vagy a megfigyelő-intézetbe kísérik át.

Szerencsétlenül járt vasúti munkás.

ARAD. Heszki Sándor vasúti munkás a pályaudvaron tolatás közben két vagon ütközése közé került, amelyek halálra nyomták. Heszki családos ember volt. A vizsgálat megindult.

A béna szerelme.

ARAD. Csizmás Mitru harmincz éves cipész, földön csuszva járó béna, szerelmes volt Majer Gligor gazdag földmives tizenhétéves, feltűnően szép leányába. Minap délelőtt a leányt becsalta istállójukba, ahol Csizmás a leány nyakát egy borotvával keresztülvágta, majd azután a saját nyakát vágta el. Mindkettő meghalt. Levelet hagytak hátra, hogy közös elhatározásból halnak meg, mert szeretik egymást.

Sikkasztó postamester.

BÉKÉSCSABA. Juhász Béla postaküldőt és békéscsabai helyettes postamestert a szarvasi csendőrség letartóztatta, mert a kezelésére bizott pénzekből nagyobb összeget elszikkasztott és hogy bűnét elpárlástolhassa, a hivatali könyveket és iratokat elrejtette. A sikkasztást a hivatal vizsgálóra küldött postabiztos vette észre. Az elszikkasztott összeg nagyságát még nem lehet megállapítani. A vizsgálat megejtése céljából Szűts postatitkár Békés-Szentandrásra ment és az eddigi vizsgálat után a sikkasztott összeg nagyságát 2000 koronára becsüli.

Öngyilkosság a háború miatt.

BIHARPÜSPÖK. Egri Imre, aki most került sorozás alá, már hetek óta kétségbeesetten hangoztatta, hogy inkább öngyilkos lesz, sem hogy háborúba induljon. Az utolsó napok háborus hírei annyira kétségbeesítették, hogy végrehajtotta elhatározását és felakasztotta magát.

Öngyilkos leány.

DEBRECZEN. Molnár Juliska tizenhat éves leány a szüleinek lakása mellett levő iskolában öngyilkosságot követett el. A leány a tanterem egyik padjára felakasztotta magát oly borzalmas módon, hogy a padra erősített kötéllal hurkot vetett a nyakára és aztán levetette magát a földre. A nyakára fonódott hurok egy pillanat alatt kioltotta a fiatal leány életét.

Szöváltás miatt halál.

GYOMA. Az itteni felsőrézi olvasókörben szöváltás közben Kruchio János gazda késével agyonszurta Kovács János földmivest. Kovács azonnal meghalt. A gyilkost letartóztatták.

A díjok tragédiája.

GYÖNGYÖS. A díjok sorsa a munka, a megalázkodás, a nyomor és a kötéll, mire utolsó kétségbeesésében felakaszthatja magát. Ez a szomorú végzet jutott osztályrészül Hock Pál városi díjoknak is, aki nagy nyomora miatt lakásán felakasztotta magát és meghalt. Levelet hagyott hátra, a melyben elpanaszolja, hogy a nyomor kergette öngyilkosságba. Kis fizetéséből nem tudta eltartani családját s rettenetes helyzetéből csak a halálban látott menekülést.

Tragikus halál a hivatalban.

GYÖR. Lakner Sándor városi első számvevő minap reggel kilenc órakor felment hivatalába s hozzákezdett rendszer napi teendői ellátásához, majd egyik tisztviselőtársához fordulva, panaszkodni kezdett neki, hogy rossz éjszakája volt. Beszéd közben hirtelen összeesett és egy jajszó nélkül szörnyet halt. Szívszélhűdés ölte meg. A derék tisztviselő hirtelen halála nagy részvételt keltett az egész városban.

Letartóztatott szerbek.

MAKÓ. Minap a csanádpalotai községhezán megjelent Mirkovics Mirkó tizenhat éves szerb fia és majomtan-czolatásra kért engedélyt. A jegyző a fiutól okmányokat kért, de ez csak azt felelte, hogy atyja Nagylakon la-

kik. A jegyző Nagylakra telefonált, ahonnan az a válasz jött, hogy ott Mirkovics nevű szerb nem lakik. A főbíró a fiut ennél fogva a községhezán tartotta. Fél óra mulva hat szerb jelentkezett a jegyzői hivatalban a fiu kiszabadítására, de mivel ezeknél sem volt igazolvány, a hatóság mindannyiukat letartóztatta, mert szerbiai alattvalók és mert gyanusnak találták őket.

Incizált szerkesztő.

MAROSVÁSÁRHELY. Máthé Gyulát, a „Székely Lapok“ szerkesztőjét, Petri Zsigmond függetlenségi pártelnök hentessegéd fia, amikor a szerkesztő a főterem gyanútlannal haladt, ostorral megtámadta. A „Székely Lapok“ ugyanis szigorú kritika tárgyává tette Petri Zsigmond közéleti szereplését. Petri elhatározta, hogy megöli a szerkesztőt és fia által incizáltatta a szerkesztőt.

Lövöldözés rab.

MISKOLCZ. Lukán Viktor ózdi parasztot a törvényszék lopásért hat hónapi börtönrre ítélte. Amikor a fogházor ezellájába kísérte, a földszinten revolvert vett elő és rálőtt a fogházor, aki vértől borítva összeesett. Lukán futásnak eredt, de a fogházor, aki nagynehezen feltápászkodott, utána vetette magát. Lukánnak szembe jött egy rendőr, akire a menekülő tolvaj szintén rálőtt a revolveréből és a karján megszebesítette. A rendőr rávágott a kardjával, de eközben kiejtette kezéből a kardot, amelyet Lukán felvett a földről és tovább rohant. A megszebeszt rendőr üldözöbe vette s erre Lukán megfordult és fültövön lötte a rendőrt. Óriási tömeg verődött össze, mely végre értelmetlenül tette és majd hogy agyon nem verte. Az eset városszerzte óriási feltűnést keltett.

Öngyilkos a felesége sirján.

NAGYVÁRAD. Márton, komáromi községbeli jómódu gazda felesége két hónappal ezelőtt hirtelen meghalt. Márton annyira elkészerítette feleségének korai halálát, hogy kiment a temetőbe és neje sirja mellett egy fűz-fára felakasztotta magát.

Életunt kőművesmester.

SOPRON. Kereszturott Czizler Ferenc kőművesmester gyögyíthatatlan köszvénybaja miatt családja jelenlétében éles borotvával előbb hasát vágta fel és midőn már a vér patakzott belőle, nyakát vágta keresztül. Mindez egy pillanat alatt történt. A megrémült család segítségért sietett, de mire segítség érkezett, elvérzett.

Titokzatos öngyilkosság.

SZEGED. Bérczy Kálmán vasúti tisztviselő felesége revolverrel magára lőtt. A férj azt állítja, hogy neje a véletlennek áldozata s nem volt szándékában öngyilkosságot elkövetni. Ámde a férj ideges, zavart beszédéből inkább arra lehet következtetni, hogy a boldogtalan fiatal asszony végzetes tettének családi vizálykodás volt az oka. A szerencsétlen asszony állapota napról-napra rosszabbodik és az orvosok már lemondták életéről. A vizsgálat csak annyit tudott mindezeideg megállapítani, hogy önkézevel és valószínűleg öngyilkos szándékból lőtt magára.

Egy örült rémtette.

SZÉKESFEHÉRVÁR. Fehérvár-Csurgó fehérmegyei község lakosait rémes esemény tartja izgalomban. Egy örült ember baltával a szó szoros értelmében széjjelmeczagolta kis nyokaesését. Mult hónap tizenkettedikén Várady János fehérvár-csurgói községi jegyzőhöz vendégül érkezett a fivére, Várady Zoltán nyugalmazott tanító, akit csak nemrég bocsátottak ki az örültek házából. A család gondos ápolásával a beteg csendesen viselkedett. Másnap a jegyző elment a községhezára és otthon hagyta négy kis gyermekével a feleségét, meg az öcsészt. Közben a község utcáit vándorkomédiáscsapat járta be, amely éppen a jegyző háza előtt állapodott meg. A jegyző gyermekei a komédiások hírere kiesttek az utcára. Az anyjuk ez-aatt a házába foglalatosskódott. A gyermekek közül a négyesztendős Zoltán később a kalapját visszafutott a lakásba s ekkor történt a rettenő gyilkosság. Ahogy a gyermek a szobába ért, beteg nagybátyja, akin úgy látszik, ismét kitört a téboly, baltát ragadott és összekaszabolta a szerencsétlen fucsakát. A dühöngő ember ezután az asztalterítőbe megtörtülte a véres fejszét és elrohant. Kevésel utóbb az anyát a dolga a szobába szólította, ahol vértócsában, darabokban

hevert gyermekének a holtteste. A csendőrség az őrzőgyilkos keresésére indult, akit eddig még nem sikerült kézrekeríteni.

Rablógyilkosok elfogatása.

SZIKSZÓ. A szikszói rablógyilkosok, úgy látszik, hurokra kerültek. László János járásörmester Alsóvádas községben elfogta id. Losonczy Károlyt és fiát, ifj. Losonczy Károlyt. Jelentették, hogy Guttman Adolf gazdag terménykereskedő meggyilkoltatása után László örmester, aki elsőnek jelent meg a gyilkosság színhelyén, egy zsebkendőt talált, amelyet a gyilkosok elvesztettek. E zsebkendő vezetett a gyilkosok nyomára. Megmutatták azt Losonczy Károly feleségének és leányának, akik határozottan felismerték, hogy a zsebkendő id. Losonczy Károly tulajdona volt. László járásörmester a vallomás alapján házkutatást tartott Losonczyknál, ahol több véres nyomra akad. Ezek és egyéb bűnjelké teljes bizonyítékot szolgáltatottak arra nézve, hogy a bűntényt az öreg Losonczy és fia követték el. A gyanúsítottak konokul tagadják a terhükre rótt bűncselekményt, azonban annyi terhelő adat van a csendőrség kezében, hogy a két Losonczyt letartóztatták. A csendőrség Szikszóra hozta őket. Nagy tömeg verődött össze a vasutnál, amely László járásörmestert önfeláldozó munkáját megajánlta. Az elrabolt pénzt eddig nem sikerült megtalálni. A csendőrség ennek kézrekerítése végett a nyomozást folytatja.

Elsodort közúti hid.

SZOLNOK. A második transverzális állami út vonalába eső szolnoki közúti fahidat, tekintettel arra, hogy a tervezett vashid építését csak a jövő évben kezdetek meg, a közforgalom sikeres lebonyolítása céljából javítani kellett. A víz pilléreinek erősítésén dolgoztak és ebben az állapotban találta a hidat a meginduló felső vizekből érkező nagy jégvázlás. Minap reggel hat órakor óriási jégtáblákat so-

dort neki a hidnak. Közben az elsodort tutajfák is nekimentek a hidnak. A 194 méter hosszúságú hidból az ár 78 métert teljes felső szerkezettel együtt elsodort. A hidon szerencsére nem volt kocsiforgalom s így megmenekülhettek nagyobb katasztrófától. Az állampépítészeti hivatal intézkedett, hogy a két parti közforgalom két komppal bonyolították le. A tönkrement hidon a közlekedést most már egyáltalában nem lehet helyreállítani és így igen valószínű, hogy az állami hid építéséhez még ez évben hozzáfognak.

Gyanus öngyilkosság.

UJVIDÉK. Schwarcz Dávid címefestő felesége állítólag lúgkoldatol ivott s meghalt. Másnap kellett volna a temetésnek lenni, azonban az ügyesség utasítására a temetést elhalasztották mindaddig, míg a nyomozás kideríti, hogy a bucsulevelet, melyben az öngyilkosságot az asszony bejelenté, tényleg ő írta-e.

LESZ IPARÁLLAM!

Wekerle Sándor az állami szénbányászatról.

A szénbányászati dolgában valahára tenni akar valamit a magyar kormány. Wekerle Sándor magyar kormányelnök március 20-án nagyszabásu beszédben felelt azokra a támadásokra, amelyekkel a magyar bányászati dolgában a kormányt illették. Beszédéből kiemeljük a következőket:

En a t. Ház emlékeztetőbe hozom azt, hogy 1907-ben a magyar államvasutakon olyan hiány volt a szén szükségletben, hogy 11 millió több kiadást okozott a szén szükséglet kiegészítése egy esztendő alatt. Azt hiszem, ha nem is dobálódzom a milliókkal, de mikor egy ilyen nagy többlet van, ez elég intő szózatul szolgál arra, hogy ilyen állapot elkerülésére minden lehetőt el kell követni. Annnyira emelkedtek a szénárak, hogy egyes iparvál-

HARMINCZ ÉV ÓTA FENNÁLL

HALCK A TÁRSÁ

BANKÁR. LEGRÉGI B. LEGMEGBIZHATÓBB. LEGGYORSABB. LEGOLCSÓBB PÉNZKÜLDŐ.

HAJÓJEGY ÜGYNÖK. KÖZJEGYZŐ. ÜGYVÉD.

KOSSUTH JOGÜGYI IRODA

INGYENES JOGÜGYI OSZTÁLY. — KÉRJEN ARJEGYZÉKET.

115 W. 125TH ST. NEW-YORK.

LEGOLCSÓBB ÉS LEGBIZTOSABB

HAJÓJEGYVÁSÁRLÁSRA, PÉNZKÜLDÉSRE

SCHWABACH és FIA

KÉT MAGYAR BANKHÁZA

1225 FIRST AVENUE, NEW YORK a 96-ik utca sarkán. 1431 FIRST AVENUE, a 74-ik utca közelében.

MONOPOL KÁVÉHÁZ

RÓTH PÉTER Mgr.

NEW YORK, 145 MABODIK AVENUE, A KILENCZEDIK UTCA SARKÁN.

KITÜNŐ ÉTELEK ÉS ITALOK. KITÜNŐ ÉTELEK ÉS ITALOK.

A MAGYAROKNAK KEDVENCZ TALÁLKOZÁSI HELYE.

SZOMBAT ÉS VASÁRNAP ESTE ELBRANGU CZIGÁNYZENE.

ELSŐ NEMZETI BANK, LEECHBURG, PA.

FIRST NATIONAL BANK

Összes tőke \$480,000. Beszélnek magyarul.

IGAZGATOTANOS: Alfred Hiele, James Small, Joshua Kilgusamith, C. J. Nieman, J. R. Long, L. W. Hicks, Geo. W. Thompson. ÜGYVEZTŐ: Albert B. Windt.

A LEECHBURGI ELSŐ NEMZETI BANK egy az Egyesült Államok mint Pennington által beiktatott és hivatalos elismerés alá tartozik. AZ ÖN BETÉTEJE csak bankban taljessen biztos és előlege felmondás nélkül bármikor kivesheti.

BETÉTEIT EGY DOLLARTÓL nagyobb posta útján is küldheti és mi aonnal megküldjük Önnek a betétösszeget. PÉNET KÉLDONK a világ bármely részébe a leggyorsabb úton és a legkevésbé költséggel.

AZ ÖSSZES HAJÓTÁRSASÁGOK hivatalosan kinevezett ügynökei lévén, hajójegyet tudunk a hajótársaságok orvosi és más részéről. Kérjen bővebb felvilágosítást levél útján.

FIRST NATIONAL BANK, LEECHBURG, PA.

6. oldal.

alapotok majdnem tönkrementek. Különösen, amint tanulmányom tárgyává tettem, a vidéki kismalmok, amelyek szénnel dolgoztak, jutottak tartarhatatlan állapotba, az őrési költségek annyira felmelegedtek. Visszahatott ez állapot nemcsak az iparra, hanem a mezőgazdaságra is.

Ott volt azután egy másik nagy gazdasági feladat. Mindig azzal a kérdéssel foglalkozunk, hogyan tudjuk a munkásokat idebenn foglalkoztatni. Hiszen, hogy foglalkoztathassuk a munkásokat, első sorban azokra az iparokra kell gondolnunk, amelyek nálunk legrégibbek, amelyeknek előfeltételei megvannak, ahol nagy tömegeket tudunk lukratíve foglalkoztatni és ilyen a bányászat, — eltekintve attól, hogy a szén- és vasbányászat fejlesztése a többi ipar fejlődésének is egyik alapkövét és előfeltételét képezi. Ezek a szempontok indítottak arra a gazdasági akcióna, hogy az állami szénbányászatot itt berendezzük és pedig berendezzük olyképpen, hogy először annak feladatává tegyük, hogy az államvasutak növekedő szükségletét, ha nem is egészben, de legalább részben fedezni tudjuk. Mert hiszen az államvasutak szükséglete annyira növekszik évről-évre, hogy ezt 22 millió métermázsával, amelyet itt maximálisan termelünk, csak kielégíteni nem fogjuk. De nem is ez lehet a cél, hiszen a magánbányászatot a jövőre is részeseitni kívánjuk ezen fogyasztásban, hanem a másik cél az volt, hogy mérsékelőleg lassunk az árára. Mert a szén szükségét alkalmából arra a szomorú tapasztalatra jutottunk, hogy mód nélkül felszórólták a szénárakat már azt megelőzőleg.

Az állami bányászat létesítésénél még több szempontot is kellett szem előtt tartani, az első az volt, hogy jó széneket vegyünk csak, a mi viszonyaink között elsőrendű széneket és pedig azért, mert az államvasutak szükséglete és kezelése mindinkább azt mutatja, hogy jobb minőségű szénre van szükség. Azt a szempontot tűzték ki, hogy az a szén, amelyet a kincstár megszerez, jöminőségű szén legyen.

Arra is tekintettel kellett lennem, hogy ezek a szénbányák az ország különböző vidékein legyenek elhelyezve és pedig azért, mert az államvasutak régi-költségeinek apasztása teszi szükségessé, hogy ne egy helyről lássuk el az egész szükségletet, hanem az különböző helyek között osztozzék meg. Az ország délkeleti részére esik a szénprodukciónak a legnagyobb részét érinteni nem akartam, mert ott magánbányászatunk annyira ki van fejlődve, hogy nem tartottam volna indokoltnak, hogy a kincstár ott bányászatot kezdjen. Ellenben az államvasutak érdekében kívánatos volna, hogy északkeleten és délnyugaton is szerezzünk bányákat. Sajnálom, hogy amikor délnyugaton igyekeztem szerezni, az egész dunántúli részen olyan jó minőségű szén, amelyet kincstári művelésre érdemesnek tartottam volna, nem találtam; csak a komló bányát vettem meg, ugyszólván kényszerítésből. Az északkeleti részen folytak a kísérletek. Sajnálom, hogy a kísérletek eddig eredményekre nem vezettek, dacára annak, hogy mindent elkövetünk, hogy az északkeleti részen is szerezzünk jó minőségű bányákat. Ez a kérdés azonban még megoldatlan.

Beszédet, amelyben a miniszterelnök kiterjeszkedik az állam által megvásárolt összes bányákra, Wekerle a következőleg fejezte be:

En távozni fogok erről a helyről és a parlamenti bizottság igen erősen meglesz lepve, mert az én művem, melyet inéziáltam, azon gyermekbetegségek korszaka alatt fogják kritika tárgyává tenni, amelyeken az ilyen nagy kezdeményezések mindenütt keresztülmennék, amikor kicsinyesen fogják megítélni, és amikor nekem csak a távolból lehet majd hozzászólásom. De én nyugodtan hozsátom azt az utókornak és a közel jövőnek bírálata alá, melyet nélkül megfognak megejteni, mert nyugodt lélekkel mondhatom, hogy a legnagyobb közgazdasági akciók egyikének vettem meg ezzel az alapját.

A „Magyar Hírlap” Wekerle beszédéhez és az általa megindított akciónak a következő megjegyzéseket fűzi: Nem lehet azon vitatkozni többé, hogy a szén és a vas minden ipari élet

alapja. Nem lehet egészséges ipari életéről, jól felfogott iparfejlesztési politikáról szó oly országban, ahol első sorban a szénbányászat nem képes kielégíteni a közszükségletet.

Az 1907. év ismert szemézeriái szolgáltatták a közvetlen impulzust az állami szénakción inaurálására. A Máv. szénbányászati 11 millió koronával szökkenett fel hirtelen, az iparvállalatok nem bírják üzemüket szénhiány következtében teljes erővel folytatni, Diógyőrött pedig két napig szünetelt is az üzem. A szénárak szokatlanul magasak voltak s még nagyobb hiba volt, hogy sok helyütt még csak nem is volt kapható szén. A magánbányászat, amely évtizedeken át tartó kitartó és megbecsülendő munkával nehéz viszonyok közt lassan fejlődött, természetesen nem rendelkezhetett be nagy hirtelen olyan normis termelésre, köztudomású lévén, hogy éppen a bányászat az az iparág, ahol hasonlíthatatlanul magas, roppant összegű befektetések igényeltek és maguk a befektetések a dolog természetétől fogva csak évek hosszú sora alatt eszközölhetők.

Ezeknek egybevetése szülte azt a megfontolt és a Ház által korszakalkotónak ítélt akció, amelynek kifejezett célja a virágzó magánbányászatot karöltve Magyarországot igazi ipari állammá tenni.

Ezt az akció, ma teljes egészében megítélni nem lehet. Nincs még túl — amint Wekerle igen találóan megjegyezte — a „gyermekbetegségek”. Az a virágzó csak megállapíthatni, hogy Wekerle csakugyan „a legnagyobb közgazdasági akciók egyikének vette meg az alapját.”

De mást is szándékol Wekerle. Nagy nemzeti ideák is lebegnek szem előtt. Petrosény, Vajdahunyad, Gyalár, Pojén a magyar nemzeti kultúrának megannyi védővárosa lesz. Az a délvideki erős védőbástya lesz a magyarságnak. „Petrosény és Arad közt kettős vágány fogja szorosabban összekötni a magyarságot. Nem stratégiai, de ipari vasutak. Oly virágzó ipari életet teremtenek a mostani vadon vidéken, amelynek Európa legelső ipari centrumai.”

De másfelé is fordítja Wekerle figyelmét. A bányászat rendkívüli fontosságát teljes erejében mérlegeli egy nemzeti fennállása szempontjából. Fel akarja kutatni és fel is kutatja a magyar föld méhében rejlő ásványkincseket. Erős gyakorlati érveléssel ő maga [és nem többé pl. a Raky-féle fúróvállalat utján] kutat pl. pertroleum után. Ez már egymagában is óriási fontosságú akció. Ha valaki tisztában van azzal, mekkora közgazdasági fontossága van a kálisanak és pl. Németországban mily hatalmas ez az érdekeltetés és tekintetbe vesszük, hogy ezt Wekerle csak most kezdeményezi, látnivaló, hogy Wekerle teljes tudatában van annak, hogy Magyarországot egészen új csapásra, a közgazdaság [és par excellence a bányászat] „tisztességes” mezejére téríteni eminens nemzeti érdek.

A kivándorlás csökkentése szempontjából is sok létjogosultsága van akciónak. A munkáskérdésre is előnyösen fog hatni, mert nagy munkakalmat nyújt az új szénbányák nyitása.

A parlamenti bizottság kiküldésére vonatkozó indítvány csak egy eferme jelentőségű disszonáns hang. Erre, Wekerlével szemben nincs, nem lehet szükség.

A termelő szén elsőrendű. Oly európai tekintélyű szakértővel oldallán, mint Andreics szénbányatanácsos, oly erős gyakorlati értékű és ügyes emberrel oldallán, mint Pongrácz Vincze báró, akinek külön elismeréssel is adózott Wekerle a Ház nyílt ülésén, sikerült neki a körülményekhez képest ócsón a jó minőségű [4500—7000 calóriáig terjedő] szeneket vásárolni. A vásárlás előnyös voltát különösen igazolja az a körülmény, hogy minden megvásárolt területen a fúrások sokkal nagyobb szénterületeket tártak fel, mint amilyenre a vétel szóltott.

Az országra tehát csak áldásos lehet az állami szénakció. A magánbányászatnak azonban egy súlyos aggodalma van: ez a munkáskérdés, bányamunkás igen korlátolt számban állván rendelkezésre. Mi azonban meg vagyunk győződve arról, hogy ép-

pen Wekerle Sándor dr., aki nagy látókörü közgazdász, egy virágzó és saját erejéből nagygyá, hatalmassá fejlett magyar ipar fennállását nem fogja kockára tenni. Erre az aggodalomra jogos indok nem forog fenn. És mi erősen meg vagyunk győződve arról, hogy az állami szénbányászat a magánbányászatot harmonikus összeműködéssel viszi majd előbbre Magyarországot egy jobb korszak felé, a mikor az igazi közgazdasági tevékenység teljes mértékben meg fogják tudni becsülni.

ÜNNEPI EMLÉKEZÉS.

A Petőfi-Társaság márczius tizenötödike.

APetőfi-társaság márczius tizenötödiki ünnepségén Herczeg Ferenc, az ünnepelt magyar író, a következőleg emlékezett meg a nagy időről: Magyarországot gályája holt vízre került és lomlán és tehetetlenül forgott önmaga körül. A túlváros kapitányok kimondták, hogy jobb is, ha a hajó a biztos iszapban vesztel, hiszen ugy is gyenge arra, hogy megküzdjön az idők viharával. És a fejedelmi galya reménytelenül és megszegyenülten várta a korhadást.

Ekkor ifju, merész és izmos kezek ragadták meg az evezőket. A hajó megmozdult, kiemelkedett az iszából, utrakelt és belesiklott az eleven árba. Friss szél lengette zászlait, kristályhullámok mosták bordáit. A vén kapitányok rémildőztek és hajótörést jósoltak, de a királyi hajó ellenállhatatlan erővel és győzedelmes szántotta az idők rohanó folyóját. Márczius tizenötödike: évfordulója az emlékeztetés napnak, midőn a nemzeti ifjuság tüzes elhatározása kiszabadította az országot a korhadás és az iszap szegényéből. Az ifjuság felkelt az aggás ellen, a remény és az életérő a csüggedés és a halál ellen.

Nem a törvény, hanem a magyar nép kegyelme avatta ünneppé a nap évfordulóját és az idők folyamán az ünnep mély és széles jelentőséget nyert, mint minden szimbólum, melyet a nép alkotott. A nemzet nagy tavaszis misztériuma ez. A magyarság örök ifjuságának ünnepe. A megújulás napja. A tél, a dermedtség és a sötétség zsarnoksága véget ér e napon. A hegyeken még hó fehérlik, a völgyeken még sűrű köd ül, de a föld méhében már ifju erők csiráznak és a levegőben tavaszis remények lengedeznek.

A magyar irodalom örök büszkesége marad, hogy a márczius tizenötödiki győzelmet nem fegyverrel, hanem iróttal vívták ki. E harcban nem voltak legyőzöttek, csak győzők. Senki nem vesztett semmit, de mindenkinek nyert. A toll nem öl, hanem életet ad. A márczius tizenötödiki csatában senki sem lett rab, de megszületett az írott szó szabadsága.

PÓRULJÁRT KISÉRTET.

Jelenet egy olasz színpadon.

Haschmann, a híres baritonista, érdekes apróságokat beszélt el színházi élményeiből egy olasz újságírónak. Egy alkalommal Hamletben lépett fel Lisszabonban, mely előadáson jelen volt az udvar is és a főváros legelőkelőbb közönsége.

Az operának egyik legrámaibb jelenete az, amikor a fölbőszült Hamlet anyját szidalmazza, miközben a pamlag mögött megjelen atyja szelleme, amely arra inti őt, hogy kímélje édesanyját; azután egy oldalajton távozik a szellem.

Ez este a szellem szerepét a velenzei Navarrini basszista játszotta. A mikor a tragikus jelenet következett, Hamlet a szellem intésére elbocsátja anyját, aki tudakolja az ijedtség okát. Hamlet a szellemre mutatva, így szól anyjához:

— Ott van! Oda nézz! Az atyám fenyegető szelleme! Most megmozdult... megindult!...

A szellem azonban meg sem mozdult, hanem meredten állott, akár a czővek.

— Az ajtó felé tart!... mondja Hamlet, de biz' a szellem el nem mozdult a pamlag mögől. Mi lesz most? A zenekar tovább játszott, Kaschmann tehát folytatta az éneket:

— Felém int... és távozik!...

Kétségbeesésében Kaschmann énekelés közben a pamlag felé közeledett és dühösen rámondult a kísértetre: „Mozdulj hát innen!”

— Nem tudok! — nyögte a szellem kétségbeesetten. — A lepedő egyik csüskét odacsippte a sülyesztő ajtajal. Erre Kaschmann a kulisszák mögé szökött:

— Nyissátok ki a sülyesztő ajtaját; Navarrini lepedőjét odacsuktátok!

Navarrini akkor mozdulni érezte lábai alatt a padlót, s elfeledve Hamletet, színházat, királyt és közönséget, két karjával hadonázva, dühösen így kiáltott fel:

— No!... No! Az ördögbe, még bizony elszülyeszt!

A színházban olyan nevetés zúgott végig, hogy az előadás is fennakadt.

A KHINAI FAL.

Az ókor egyik legnagyobb alkotása.

Most, hogy Khina átvitt értelemben le akarja romolni az őt a világtól elszáncoló khinai falat és ajtót akar nyitni a civilizációnak, érdekes lesz magával a khinai fallal kissé foglalkozni.

Az ókor építőművészetének egyik legkolosszálisabb alkotása, a nagy khinai fal, amely a khinai utazóknak még most is bámulatuk tárgyát képezi. Az amerikai Geil, aki szintén utazást tett Khinában, a következőképpen nyilatkozik benyomásairól, amelyeket ez a monumentális építmény rá tett: „Schanhaikuantól egészen Haiyuanig folyton a nagy fal mentén utaztam és mindig a legnagyobb figyelemmel kísértem. Egyike az emberi kéz legszólalatosabb alkotásainak s valóban páratlanul áll a világon. Egyetlen egy ország sem emelt a határára ilyen erős választófalat. Egyes helyek, amelyeken a fal áthalad, bámulatosan szépek, különösen a nyugati részen, ahol körülbelül száz kilométer haladtam a legpompásabb, leggyönyörűbb vidéken. Azt hiszem, nincs már messze az idő, amikor az utazók el fogják hagyni a már megszokott, járt utakat és Khina belseje felé fognak törekedni, hogy annak természeti szépségeiben gyönyörködhesseken. Egy ilyen vállalkozásnak ma már nincsenek túlságos nehézségei. En már másodszer keresem fel Khinát és mondhatom, hogy mindenütt a legnagyobb udvariasságot tapasztaltam. Első ízben egy mandarin és több katona szegődött kíséretembe, de már másodszer nem védelmezett senki s még sem történt semmi kellemenség. Ha valami felvilágosításra volt szükségem és sehogyszem tudtam megszerezni, a kerületi hivatalnokhoz fordultam, aki kívánságaimat

rögtön teljesítette. A fal hossza körülbelül 40 ezer kilométer, de ebből 300 kilométer a térfékek nincsen felvéve. Ilyen óriási építménynek egészen természetes dolog, hogy nem minden része egyformán ép, hanem egyes helyein bedől, más helyeken többékevésbé megrongálódott. Ahol egészen sértetlen és ép, ott 15 láb magas, felül 8—10 láb széles, a tornyok magassága pedig átlag 25—30 lábnyi. Nagyon elcsodálkoztam, amikor Lantschouban, Kanfu tartomány fővárosában, egy nagy acéllhidat, közúti vasutat és villamvilágítást láttam. A nyugati műveltségnek ezen kitűnő eredményeivel egy fiatal amerikai mérnök ismertette meg a khinai társadalmat. Még ebben a nagy távolaságban is a fővárostól mutatkoznak már az ópiumszívás ellen tett intézkedések eredményei, mert a máktermelés megesappant.

Nők és férfiak!

Nekünk van a legnagyobb orvosi gyakorlatunk a magyarok között az Egyesült Államokban és Kanadában. Sok év óta férfi és női betegségek gyógyításának szenteljük magunkat. Kik alapos, lelkiismeretes gyógyulást keresnek szavatolt, tapasztalt európai orvosoknál, — kik alaposan vizsgálják, kezelik szív-, tüdő-, ideg-, máj-, gyomor-, vese-, hólyag-, hórszák-, szem-, fül-, orr-betegségeket, nemcsak gyógyítást, hanem a legújabb orvosi tudományok, arany-, kőszénbányászat, vérméregtelenítés, bányászati, húgyvese-, hólyag- és bármely más betegséget, — azok bizalommal forduljanak hozzánk. Mi rövid idő alatt kezelünk mindennemű titkos, belső és külső bajokat, daganatokat (mirigy-, torokdaganat) vérhajókat, elgyengült férfiakat, impotenciát, ifjúkori bűnök és kishágások következményeit és mindennemű nemzeti betegséget. Jelenünk: a beteg alapos és lelkiismeretes kezelése, annak megelégedésére. Ha a baji gyógyíthatatlannak találjuk, azt kezeljük nem vállaljuk el és ösztönözünk megmondjuk. Gyógykezelésünk teljesen fájdalommentes és nem akadályoz senkit munkájában; ezeket gyógyítunk évenként. Tánácsért forduljon hozzánk: ez semmibe sem kerül; ha baja van, jöjjen azonban, ne halassza holnapra. Ha személyesen nem jöhet, írjon. Fel vagyunk szerelve legújabb villanyos készülékkel, Röntgen-sugaras géppel (mely a test keresztülvilágítását teszi lehetővé) és a jelenkori orvosi tudomány minden legújabb eszközével. Vízleletemezést elvértünk; mérgeket gyógyszerünkben nem alkalmazunk. Mi New York államban törvényileg be vagyunk jegyezve.

Dr. Landes, Dr. Rankin, Dr. Roger, Dr. Shattuck, orvosok a Bécsi Orvosok Intézetében. 140 E. 22 STREET, NEW YORK CITY. 34k és Lexington Ave. között. RENDELÉS: Reggel 9-től este 8-ig. VASÁRNAP: Reggel 9-től d. u. 4-ig.

Bartók László NEW YORKBAN, A MÁSODIK AVE., 184. SZÁMA ALATT MAGYAR VENDÉGLŐT nyitott, ahol a nap bármely órájában HAZAI módon elkészített kitűnő magyar ételek kaphatók. AKI OTTHON AKARJA MAGÁT ÉREZNI ÉS ZAMATOS M A G Y A R ÉTELEKET AKAR ÉLVEZNI, KERESSE FEL BARTÓK magánvendéglőjét.

TÖKE: 100.000 dollár. FELESLEG: 500.000 dollár. Elnök Sand. B. Price. Aleln. I. L. Peck. Pénzt. H. C. Shafer. Hely. pénzt. Jas. Blair Jr. Scranton Savings Bank 120 és 122 WYOMING AVENUE, — — — SCRANTON, Pa. Alapított 1867-ben. Alapított 1867-ben. ÉSZAKKELETI PENNSYLVANIAK LEGRÉGBIBB TAKARÉKPÉNZTÁRA Ez a bank elősegíti az embert a takarékoskodásban. Kamatokat januárius 1-én és július elsején fizet. BETÉTEK ELFOGADÁSÁRA SZOMBAT ESTE HÉT ÓRÁTÓL NYOLCIG NYITVA VAN.

SZABÓ LAJOS postamester GHROME, N. J. ÉS VIDÉKE EGYEDÜLI MAGYAR KÖZJEGYZŐJE. HAJÓ- ÉS VASUTI JEGYEK TÖRVÉNYES ÜGYNÖKE. Pénzszállítás Európa bármely részébe. Az Egyesült Államokban engedélyezett Money Orderen szállítok, hol \$10.000 óvadék van letéve. Minden reám bízott törvényes ügyeket a legszakaszerűben elvégzek. Tanácsot és utbaigazítást ingyen adok. CZIM: LOUIS SZABÓ, Chrome, N. J.

PRÁGER JÓZSEF MAGYAR ÜGYVED, JOGTANÁCSOS, KÖZJEGYZŐ. Főiroda: 280 BROADWAY, NEW YORK. Filóiroda: 238 E., 14-1K UTCA, 11-1K emelet, ahol naponta esti hat órától kezdve található. ELVALLAL BARMILY PERES DÖVET MÉLTÁNYOS ARAK MELLETT.

SEHOMMI KISASSZONY.

Amerikai regény.

Írta: A. C. GUNTER.

Első könyv.

PETE, A GULYÁS.

[Tizenegyedik folytatás.]

A leány kissé elsápadt, amint megpillantotta Bobot; s a fiatal ember, ha maga is nem lett volna túlságosan izgatott, láthatta volna, hogy miss Matilde kezei reszketnek... Am ha Bob nem látta is mindezt, annál jobban látott mindent az özvegy, aki most ugyancsak kinyitotta a fülét is, a szemét is, nehogy egy hangot vagy mozdulatot elveszítsen az érdekes jelenetből...

— Igaz-e, Tillie, — kérdezte Bob, bevezetés nélkül és izgatottan: — igaz-e, hogy holnap New Yorkba mennek lakni?...

— Igaz, mister Jackson, — felelte a leány nagyon halkán, s látszólag minden figyelmét a rózsabimbóra fordította.

Jackson Bob, aki tíz esztendő óta ismerte miss Matildeot s kezdettől fogva mindig bizalmasan „Tillie”-nek szólította, csaknem megtántorodott, mikor a hideg és udvarias „mister Jackson”-t hallotta. Az előtt Tillie is mindig csak Bobnak hívta őt s éppen azért ez a nem várt, hideg udvariasság egészen kihozta a sodrából. S a derék fickó, aki nyugodtan nézett szembe a rászógezett revolverekkel és villogó késekkel, most egyszerre oly gyáva és félnék lett, mint a szarvas, mikor nyakán éri a kopókat; nagy, mely szemei megteltek könnyel, amint szomorúan dadogta:

— Akkor... akkor... az Isten áldja meg őnt, miss Follis!...

Ezzel sarkon fordult és lassan visszaindult a kapu felé.

Még egy pillanat és miss Matilde utána szaladt volna, felajánlta volna neki a kezében tartott rózsabimbót, sőt talán arra is megesküdött volna, hogy soha, de soha nem megy New Yorkba, ámde ugyanebben a pillanatban Mrs. Marvin, aki élesen szemmel tartotta őket, hirtelen felugrott, lesietett a verandáról Matildehoz és ezt mondta:

— Mutassa be, kedvesem, ezt a fiatal embert. Bizonyosan ő lesz a híres Bob, akinek dícséretéből ki nem fog az egész család.

Ezt a kérést, természetesen, teljesíteni kellett és az özvegy, aki csak azt akarta megakadályozni ezzel, hogy Bob és Tillie négy szemközti ne maradhassanak, áradozva kezdett beszélni arról a „társadalmi diadalról”, a mit miss Matilde New Yorkban fog aratni, amittől aztán a fiatal és nagyra vágyó leány szemei újra kigyultak s egész arca a büszkeség tüzeiben égett, a szegény Bob pedig vétképp kétségbeesett. Mikor aztán a szive már nem bírta tovább a keserűséget, elbucsuzott miss Matildétől, sok szerencsét és jó mulatást kívánt neki s nem is gondolt arra, hogy még egyszer visszajöjjön... pedig, ha ezt tette volna, bizonyos, hogy Tillie soha se ment volna el New Yorkba.

Amint a boldogtalan Bob halálsápadtan kitértorgott a kertből, az utca végén találkozott Mrs. Follisszal, aki éppen a városból jött. A derék asszony, mikor meglátta Bobot ebben a siralmas állapotában, mindjárt a bányára gondolt és ijedten kiáltott fel:

— Bob, mi baja, az Istenért?... Talán csak nem apadt el az ezüst-ér a bányában?...

De a Bob fanyar mosolygása és felelete csakhamar megnyugtatta Mrs. Follist.

— Talán még emlékszik rá, — mondta Bob, — hogy a múlt hónapban új érre bukkantunk?

— Nos? — kérdezte Mrs. Follis izgatottan.

— Nos, ez az ér bevált, — felelte Bob. — Tíz esztendőig a mi bányánk a leggazdagabb Amerikában. Magam akartam megírni a jó hírt miss Follisnak, mivel tudom, mennyire érdekli minden, ami a bányában történik, de mivel önök úgy is New Yorkba mennek, talán személyesen megmondhatják helyettem.

Aztán, kissé tétova hangon ezt dünnyögte:

— Néha szinte óhajtanám, hogy már elapadna az ezüstér a bányában!...

Mrs. Follis megütődött ugyan ezen a furcsa kívánságon, de még mielőtt a magyarázatát kérhette volna, Bob már otthagya és elment.

Az özvegy gunyos és elégedett mosollyal nézett a megtört Bob után, majd átélelte miss Follis derekát, s miattal a kertben sétálgattak, beszélgetés közben ezt kérdezte:

— Mondja csak: miért beszélt Mr. Jackson úgy az ön hűgának a vagyonáról, mintha neki egész különálló vagyona lenne?...

— Mert úgy is van, — felelte miss Follis. — Látssa, kedves Mrs. Marvin, voltaképpen Flossie a gazdag és jó parthie, — nem én!

— Hogy-hogy? — kérdezte a kövér Aurora Marvin meghökkenve, s egyszerre előtötte a remélt forrása.

— Hogy-hogy? — ismételte gépiesen, amint leült a legelső padra a kertben.

Majd, amint Mrs. Rachel Follis, az anya, is odajött hozzájuk, kissé lihegve mondta:

— Milyen tikkasztó hőség! — Oh, ez a vénasszonyok nyara! — felelte Mrs. Follis nevetve. — Jer csak Follis, hozz ki egy legyezőt Mrs. Marvinnek.

Az özvegy egyedül maradt pár pillanatig s ez alatt szörnyű aggodalmak gyötörték... Ha csakugyan nem ez a Tillie, hanem miss Flossie az örökös és jó parthie, akkor ő voltaképpen hiába dolgozott és fáradozott. Mert mi haszna viszi azt a leányt New Yorkba, ha nincs pénze?... Hisz lord Avonmere, akinek szánta, pénz nélkül nem veheti el!...

Alig várta, hogy Tillie visszajöjjön a legyezővel; mindjárt megkérdezte tőle:

— Miért mondta kedvesem, hogy Flossie a gazdag és jó parthie, nem ön?... Hisz én úgy tudom, hogy a „Baba-bánya” az ön apjájé?

— Mindenesetre... azaz, hogy fele az apámé... Ez a felelet nagyon megnyugtató volt és az özvegy megkönnyebbülten sóhajtott fel.

— A dolog úgy van, — magyarázta Matilde, — hogyha nekem pénz kell, apámtól kell kérnem, különben nincsen; Flossie azonban nem szorul senkire: csak megírja a chequet és a bankárja kifizeti. Mert a Baba-bányának egy negyedrészé az övé, a másik negyedrészé Bobé, a többi pedig, már mint a fele, az apámé. És Flossie fogadott leánya apámnak; nem édes hugom, ámbár épp úgy szeretem, mintha az lenne s apám és anyám is épp oly őszintén és nagyon szeretik, mint engemet... De talán bemenének, látom, hogy apa épp most jön haza... Az öreg Abe Follis csakugyan akkor nyitotta ki a rácsos ajtót. Elbédre jött haza és össze-vissza csókolta a leányát, aki élve szaladt.

Ebéd alatt az özvegy egyre azon törte a fejét, hogyan tudhatna meg mindent erről a „fogadott leányról”, aki szintén igazi aranyhalacska, mert a Bababánya negyedrészé az övé s egy-két év múlva igen jó préda lehetne valami elzüllött és tönkrement mágus számára... Tudván, hogy ebéd után az emberek közlékenyebbek, mint éhgyomorral, türelmesen megvárta az ebéd végéig s mikor Abe Follis kiült a verandára, hogy elszívja a rendes pipáját, szépen melléje telepedett s türelmesen fónván beszéde fonalt, ráterelte a szót az öreg Abe nehéz esztendőire, a kezdet küzdelmeire és nehézségeire s nagy örömeire sikerült is megoldani az öreg nyelvét. Felbátorodva ezen, kerülgetés nélkül ezt kérdezte tőle:

— Hát a szép miss Flossie, akiről annyi jót és magasztalót hallottam, hogy került önhöz, Mr. Follis?...

Erre a kérdésre valóságos felragyogott a derék Abe arca. Mivel nagyon szerette fogadott leányát, hálás volt az özvegy iránt, hogy kérdézősködi feléle s megtörölve homlokát nagy, vöröskockás zsebkendőjével, mindjárt bőszerű lett.

— Köszönöm, Mrs. Marvin, — így kezdte, — hogy érdeklődik a kicsike iránt. Ha nem untatja, hát elmondom, hogy került hozzánk a leány és hogyan vezetett rá bennünket a „Baba-bányára”, éppen akkor, midőn már minden reményiségünk elhagyott és füstbe ment.

— Na, ez igazán csodálatos! — rázta a fejét az özvegy. — Hogy vezetette rá őnt egy gyerek a „Baba-bányára”?...

— Oh, hát majd megmagyarázom, asszonyom! Tudja, hogy akkoriban jöttünk el UjMexicóból, ahol valami három esztendőig sanyarogtunk és velünk együtt nyomorgott a szegény Pete is... Ez derék fickó volt, de annyit értett a bányászathoz, mint a hajdu a harangöntéshez. Hát a fiu együtt dolgozott velünk s mondhatnám, hogy ő tartotta bennünk a lelket, mind ameddig pénze volt a szegénynek. Mikor aztán a pénz elfogyott, Pete elszegődött Garveyhez, a sheriffhez, cowboynak, én pedig tovább turtam a földet a Tillie-bányában, mert így kereszteltem el a Matilde leányom nevével. Egyszer aztán hire futott, hogy Leadvilleben sok ezüstöt találtak. Nosza, odamentem magam is, de Leadville se ért többet, mint Silver-City, hanem az az egy haszna megvolt, hogy ott találkoztam Bob Jacksonnal. A fiu akkor valami gaz bányagünyöknél dolgozott és nagy nyomorúságban élt. De adott egy jó tanácsot. Azt mondta, menjek Ute vidékére, ott bizonyosan találok ezüstöt, ő majd megvizsgálja az ércet és ha érdemes vele dolgozni, kiváltja a bányajogot. Ugy egyeztünk meg, hogy egyharmad nyereség az övé lesz, két-harmad pedig az enyém, — ami aránylag nem volt sok, mert Ute akkoriban hemzsegett az indusoktól s alig pár napja ölték meg Mecker ügynököt és Thornburgh örnagyot, akik szintén ércet kerestek ottan.

— Hát utnak eredtünk mind a három Rachel, a kis Tillie, meg én. A feleségem ugyan nem akarta elhozni a leányt is, de mivel nem volt, kinél hagyjuk, mégis csak czipelnünk kellett őt is.

— Három hétig kutattam, ástam, kerestem az ércet utjartomban mindenütt, de hiába! Hetvenöt mérföldnyire voltunk már Leadville-től és sehol semmit se találtam. Én már halálosan fáradt és kimerült voltam, midőn egy este valami szük caonban ittőtünk tanyát éjszakára. Alig rakunk tüzet, mikor hirtelen szörnyű sikoltás verte fel az éjszaka csendjét s a zordon, kopár sziklák rémesen verték vissza az éjszakai sikoltást.

— Ez gyerekirás! — kiáltott fel Rachel ijedten.

— Hegyi oroslán az, asszony! — felelték én. — Hogy a manóba is jöhetne fel ide gyerek.

— Ha mondom, hát gyerekirás — makkasodott Rachel. — És ha férfi vagy, Abe, rögtön odamégy és megnézed, mi a baja.

— Én vállamra vettem a puskámat s ámbár jártányi erőm is alig volt, lassan kezdtem felmászni a sziklatörök felé, ahonnan a sikoltás hangzott. Alig voltam száz lépésnyire a tanyától, megint hallottam sikoltást, de hogy mily messzire lehetett, azt nem tudhattam, mert a sok szikla között úgy megtévesztett a visszhang, hogy azt sem tudtam, hogy merre forduljak. Soha életemben olyan zord, félelmetes vidéket nem láttam. Sziklák sziklák hátán, egyik meredekebb, mint a másik, néhol akkora hely sínes, a

hol az ember a lábát megvethetné — s ha rá gondolok, hogy mily nyaktörő helyeken jártam akkor, még ma is az égnek áll minden szál hajam. Tízszor is visszafordultam volna, de mikor meg-megálltam, hogy már nem megyek tovább, mindig újra hallottam a rémes sikoltást és megint csak iparkodtam felfelé, mert most már magam is emberi hangnak véltem a rémes sivalkodást... Végre, mikor már öt perczig semmi neszt se hallottam s már-már le is mondtam arról, hogy megtaláljam a sikoltozót, amint felhagytam egy meredek sziklapárkányra, olyan valamit láttam, amitől rögtön elfogott az öröm, hogy nem fordultam vissza... — S mi volt az? — kérdezte Mrs. Marvin hirtelen, izgatottan.

— Mi volt?... Hát egy kis leány, agyonéhezve szegény, a ruhája csupa rongy, az arca halálsápadt és egy sirt szegény, hogy majd a szivem hasadt meg a hangjára... Mikor rákiáltottam, ijedten térdre esett és könyöröge tártia felém a karjait:

— Éhes vagyok!... Éhes vagyok!... — Ezzel végiesett a sziklán s még ma sem tudom, ijedtébe-e vagy az éhségtől, elájult... Mindjárt felkapaszkodtam hozzá s mivel a közelben vékony ereske csurgott át a sziklából, telemertem a kalapomat és locsolni, öntözni kezdtem a szép kis szöke leány arcát... De sokáig tartott, míg magához tért; talán tíz kalap vizet is ráöntöttem már, úgy hogy köröskörül mind lemostam a földet a szikláról... Ekkor felbédett a kis leány s amint gyöngöden felvettem a földről, hogy becézgessem, hát akkorát ugrottam vele, hogy kis hízja, hogy mind a ketten le nem zuhantunk a mélységbe... Mert a tele hold fényében láttam, hogy a szikla, amelyről lemostam a földet, a ledugosabb ezüst-clorid volt, amit Colorado-ban valaha csak láttak s ez az ér volt a „Baba-bánya” első ezüst-ere!

— Mindjárt whiskeyt öntöttem a kis leány szájába és siettem vele vissza a feleségemhez. Az asszony azonban már elém jött Tilliével és a felutanon találkoztunk. Ott mindjárt ágyat vetettünk neki és a feleségem három álló hétig ápolta a kicsikét, mert az éhség, a láz és a meghülés majd hogy sirba nem vitték a szegényt. Én, persze, mindjárt sürgönyöztem Bobnak s a fiu harmadnapra ott is volt nálunk, már a kiváltott bányajoggal. Bob azt mondta, hogy a kis leányt is részt kell adnunk a bányából, mivel ő vezetett rá bennünket s ezért úgy egyeztünk meg, hogy Bob is enged egy keveset, meg én is, a leányt adunk egy negyedrész, ugyanannyit kap Bob is, én pedig az eredeti kétharmadrész helyett beérem a bánya felével... [Folytatás következik.]

RIZSÁK JÁNOS

passzei pénzküldő budapesti irodája
VII., KIRÁLY-UTCA 103 szám alatt van.
Irodavezető: RIZSÁK MIHALY.

RIZSÁK JÁNOS, KÖZJEGYZŐ

MAGYAR PÉNZKÜLDŐ ÉS VÁLTÓINTÉZETE

127-2-ik UTCZA, PASSAIC, N. J.

PÉNZT a legpontosabban és lehetőleg leggyorsabban küldi az USA-ba. Az összes hájtársulatok meghatalmazott irodája.

MINDENKÉPP közjegyzői okiratok szakzerűen kiállítanak és konzultációs hitelesítetnek. Jogi, katonai és telekkönyvi ügyekben pontosan járunk el.

REAM BIZOTT ÜGYEKÉBEN pontosan és lelkiismeretesen járunk el.

AZ UTASOKAT SZEMÉLYESEN ELKÍSÉREM a hajókra.

UTSZAIGAZTAT, felvilágosítást és tanácsot INGYEN adok.

FIKÜZLETEK:

ALPHA, N. J.
WHARTON, N. J.

FRANKLIN FURNACE, N. J.
SOUTH BETHLEHEM, PA.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE

PÉNZTALVÁNYOK, HITELEVELEK A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE
ÖRÖKSÉGEKET ÉS KÖVETELÉSEKET PONTOSAN BEHAJTANAK

15 WILLIAM STREET - - NEW YORK.

MEGBIZHATÓ BANKÁROK.

E revat alatt oly bankozásokat nevezünk meg, amelyekhez honfitársaink bátran fordulhatnak pénzküldés vagy pénzüketek czéljából.

NEW YORK ÁLLAM.

KNAUTH, NACHOD ÉS KÜHNE, 15 William street, New York.

KIGS EMIL, 104 Second Ave., New York.

Tíz év óta fennáll.

NÉMETH JANOS, 457 Washington street, New York.

ROSETT MORITZ, 197 Stanton Street, New York. Alapítástól 1878-ben.

Pénzküldések és hajójegyirások.

Fióküzletek: 145 Montgomery street, Jersey City, N. J., 447 State street, Perth Amboy, N. J., 22 N. Main street, Wilkesbarre, Pa., 16 Federal street, Youngstown, O.

SCHWABACH MAGYAR BANKHAZA, 142-1 Avenue, a 74-ik utca közelében.

Pénzküldéseket gyorsan és biztosan eszközöl. Hajójegyeket minden vonalra árusít. Közjegyzői okiratokat kiállít és hitelesítet.

FALCK A. ÉS TARSÁ, 115 West 125, New York.

Az összes hajóvonalak hivatalos ügynöke, pénzt legbiztosabban és leggyorsabban továbbít. Ingyenes jogtanácsot ad. Harmadik év óta fennáll.

PENNSYLVANIA ÁLLAM.

B. HENDLER, successor to A. HENDLER SON & Co., Cassandra.

Pénzküldemények Magyarországra és Európára bármely részébe olesón, gyorsan és biztosan. Hajójegyeket az összes vonalakra 6-házába sehol olcsóbban nem kaphatók.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Minersville.

Alapítóké \$500,000.00, tartalékalap és szét nem osztott nyereséme \$75,000.00. Elnök Charles R. Kear, pénztáros Harry F. Potter.

KLEIN JAKAB, magyar bank- és váltóüzlete, 1340 Penn Avenue, Pittsburg.

Megbízható pénzküldés és hajójegyirások. Kiállít közjegyzői okiratokat és elvállalja hamis ügyeknek elintézését.

FIKÜZLETEK: 207 Sixth Ave., HOME-STEAD, Pa. és North Duquesne Ave., DUESNE, Pa. Mindegyik üzlet Klein Jakab személyes felügyelete alatt áll s így bármely fióküzletbe forduljon is a magyarság, mindenütt pontosan és lelkiismeretesen fog kiszolgálni.

KAIL G. ÁRPAD, Uniontown, Pa.

Amerikai és hazai ügyek elintézése. Közjegyzői hitelesítés. Pontos pénzküldés.

FIRST NATIONAL BANK, Első Nemzeti Bank, Leechburg.

Összes tőke \$450,000.00. Bankbetéteket elfogad. Pénzküldés és hajójegyirás.

SCRANTON SAVINGS BANK, Scranton, 129-122 Wyoming Ave.

Tőke 100,000 dollár. Főlétség 500,000 dollár. Északkelet-Pennsylvaniaiának legregibb takarékpénztára.

OHIO ÁLLAM.

PAPP MIKLÓS, 2929 Lorain Ave., Cleveland, O.

Államilag engedélyezett hajójegy, pénzküldés és közjegyzői iroda.

PERZEL LAJOS, 532-534 Pearl street, Cleveland.

WISCONSIN ÁLLAM.

MERCHANTS AND SAVINGS BANK, Kereskedelmi és Takarékbank, Kenosha.

Wisconsin állam felügyelete alatt. E. B. Robinson elnök. Tőke \$25,000. Hird hajójegyket minden vonalra. Pénzeket elküld a világ bármely részébe. Takarékbetéteket elfogad.

NEW JERSEY ÁLLAM.

RIZSÁK JÁNOS, 128 Second street, Passaic.

Pénzküldés és hajójegy. Bármelyek okiratokat elkészít.

JOSEPH MAJOR MYERS, Phillipsburg és Alpha.

Pénzküldés, hajójegyiroda és közjegyzői hivatal.

WARADY LAJOS, 449 S. Broad St., Trenton.

Pénzküldés és hajójegyüzlete. Házak, telekák vételére és eladására.

HUNFALVY HUGÓ

Hítes ügyvéd és jogtanácsos,

— közjegyzői hivatal. —

Iroda a főpostával szemben.

231 BROADWAY New York City.

Dr. Wm. Julian

FOGVAROS

186 S. BROAD STREET, TRENTON, N. J.

Található délelőtt 9 órától este 8 óráig. Forduljon bizalommal dr. Julianhoz. Gondos fogmunkákért, stálistát vállal. Interstate Phone: 1084.

Pres.: Joseph Soloson. Cashier: E. R. Photo.

THE YOUGH NATIONAL BANK of CONNELLSVILLE, Pa.

En a nemzeti bank mindenütt a világ minden részén. A nemzetközi és helyi ügyek magyarországi ügyintézéséért ajánljuk.

